

Luhangan kunnan tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2024

Kunnanhallitus

31.3.2025 § 71

23.4.2025 § 87

Tarkastuslautakunta

xx.5.2025 §

Kunnanvaltuusto

xx.5.2025 §

Sisällys

Vuoden 2024 toimintakertomus – kunnanjohtajan katsaus	5
Hallintokunnat	6
Yleishallinto	6
Toiminnan rahoituksen toteutuminen	6
Valtionosuudet 2017–2024.....	8
Vuosikate ja tilikaudenylijäämä	8
Väestökehitys.....	9
Omaisuuksien ja tonttien myynti	9
Kuntayhteistyö	10
Tilinpäätöksen tunnusluvut	11
Vaalit	12
Luhangan kunnanvaltuusto	13
Luhangan kunnanvaltuusto vuonna 2024	13
Tarkastustoimi	15
Yleishallinto	16
Luhangan kunnanhallitus 2024	16
Yhteistoiminta	19
Työllisyys	19
Terveysten ja hyvinvoinnin edistäminen kunnassa	20
Hallinto	21
Henkilöstöhallinto	22
Elinkeino- ja yritystoiminnan kehittäminen	22
Maaseututoimi.....	23
Sivistystoimi	25
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta	25
Sivistystoimen lautakunta	25
Varhaiskasvatus	27
Esiopetus	28
Perusopetus	30
Yleissivistävä koulutus	33
Kulttuuritoimi	35
Vapaa-aikatoimi	37
Tekninen toimi	39
Tekninen ja ympäristövaltuusto	39
Hallinto ja suunnittelu.....	40
Rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu ja ympäristöterveydenhuolto.....	41

Liikenneväylät	42
Jätehuolto	43
Kiinteistöt ja rakennustoiminta	46
Maa- ja metsätilat	47
Keskuskeittiö	47
Yhdyskuntasuunnittelu	48
Puistot ja yleiset alueet.....	48
Siivous- ja kiinteistönhoitopalvelut.....	49
Vesi- ja lämpölaitos:.....	49
Arvioita kehityksestä, riskeistä ja muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	50
Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä, talouden näkökulma	50
Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista.....	51
Luhangan Vesihuolto Oy	51
Taloyhtiöt	51
Henkilöstöriski.....	52
Rahoitusriski.....	52
Oikeudelliset riskit	52
Talouden tasapainottamisohjelma	52
Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutuminen	53
Henkilöstötilinpäätös 31.12.2024.....	54
Kunnan henkilöstö 2024 (toistaiseksi voimassa olevat)	55
Tuloslaskelma.....	56
Tase	58
Siirtosaamisten olennaiset erät	60
Kokonaistulot ja -menot	61
Tuloslaskelman liitetiedot.....	66
Toimintatuotot (LTT1).....	66
Verotulojen erittely (LTT2).....	66
Valtionosuuksien erittely (LTT3)	67
Satunnaiset tuotot ja kulut (LTT4)	67
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	69
Omistukset muissa yhteisöissä (LTT6)	70
Saamisten erittely (LTT7)	70
Oman pääoman erittely.....	71
Pakollisten varausten erittely (LTT8)	71
Pitkäaikaisen vieraan pääoman muutokset (LTT9).....	72
Vieraan pääoman erittely (LTT10)	72

Vastuusitoumukset (LTT11)	74
Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista (LTT12)	74
Vuokravastuut (LTT13).....	74
Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot	75
Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut (LTT14)	75
Tilintarkastajien palkkiot (LTT15).....	75
Konsernituloslaskelma	76
Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely.....	77
Konsernin rahoituslaskelma.....	78
Konsernitase	79
Luettelo käytetyistä tilikirjoista 2024	81
Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	83
Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	83
Tilinpäätöksen allekirjoitukset	84

Vuoden 2024 toimintakertomus – kunnanjohtajan katsaus

Vuosi 2024 oli toinen vuosi historiallisen SOTE-uudistuksen jälkeen Luhangassa. Hyvinvointialueiden talous on nyt erillään kunnista. Jotta me luhankalaiset veronmaksajat olemme tasavertaisessa asemassa muiden suomalaisten kanssa, on ensiarvoisen tärkeää, että Luhangan ja hyvinvointialueen budjetit pysyvät erillään. Käytännön tasolla tarkoitan, että kunta ei voi rahoittaa hyvinvointialueen toimintaa, koska kunnalle ei tule siihen osoitettua rahoitusta.

Valtiolta tulevan rahoituksen soisi olevan perusteiltaan ennakoitavaa ja mekanismin tulisi kannustaa kuntia vastuulliseen taloudenpitoon. Luhanka *“hoiti tähän asti talouttaan pitkäjänteisesti ja vastuullisesti.”*

(Sitaatti muutettu muotoon Luhanka hoitaa ja on hoitanut talouttaan pitkäjänteisesti ja vastuullisesti, kunnanhallitus 31.3.2025, eriävämielipide kunnanjohtaja)

“Nyt päätetyllä rivitalohankkeella kunta kohdistaa historiassaan suurimman investoinnin viiden tai kuuden yksityistalouden käyttöön tai pahimmassa tapauksessa kohdistaa tyhjillään olevaan asuinyksikköön ja vielä samalla maksaa kohteen ylläpidon ja vastikkeet. Mikäli nyt miljoona euroa on pakko johonkin käyttää niin kunnanjohtajana ennemminkin käyttäisin sen vaikka 100.000 euroa kuntalaisten hyvinvointiin kymmenen vuoden ajan, kun muutaman yksityistalouden tietämättömiin tarpeisiin. Vanhuspalvelukeskus Tuuliharjun pitkän tähtäimen kunnossapidon taloudelliset vastuut ja varhaiskasvatuksen tilatarpeet tulisi olla kunnan kiinteistöjen ykkösprioriteetti kehityshankkeissa. Kunnanvirasto on tullut myös kuntonsa puolesta elinkaarensa päähän.”

(Tämä kohta poistettu, kunnanhallitus 31.3.2025, eriävämielipide kunnanjohtaja)

Luhankaan syntyi vuonna 2024 lapsia jälleen hienosti. Viisi syntynyttä lasta on kestävä määrä ikäluokkaa kohden alakoulun tulevaisuutta ajatellen. Hyvä syntyvyys on positiivinen ja iloinen asia. Se pieni toivon kipinä maaseudun elinmahdollisuuksien turvaajana. Vain kestävällä taloudenpidolla mahdollistamme heidän asumisensa kunnassa myös jatkossa.

Vuoden 2024 toimintasuunnitelma kiinteistökehityksen osalta toteutui huonosti. Kesken vuoden tulneiden henkilömuutoksien vuoksi, useat kiinteistöihin liittyvät kunnostushankkeet eivät edenneet. Vanhenevien kiinteistöiden kanssa tämä tulee väistämättä haastamaan meitä erityisesti tulevaisuudessa, mikäli emme uskalla luopua edelleen kiinteistöiden määrästä ja keskittyä enemmän palveluiden tuottamiseen ja lakisääteisten palveluiden turvaamiseen. Voimme olla toki tyytyväisiä siihen, että vuoden 2024 osalta kunnan vuosikate toteutui merkittävästi parempana kuin talousarviossa osasimme ennakoida.

Suomen talouskasvu syntyy kaupunkiseuduilla ja koko maan tulevaisuuden kannalta kaupungistumisen mahdollistaminen on ensiarvoisen tärkeää. Mutta erityisesti maassa, jossa monissa kunnissa pohdintoja tehdään näivettymisen ja pienen syntyvyyden kanssa, on tärkeää, että Luhangan kaltaiset kunnat voivat tarjota vaihtoehtoja asumisen ja elämisen muodoille. Olemme kuitenkin tottuneet elämään pienin tarpein ja vakain askelin, mutta silti elämään täysipainoista elämää.

Kuntatalouteen liittyy jatkossa monia muitakin epävarmuustekijöitä. Kuntatalous on useissa kunnissa ajautumassa hyvinvointialueuudistuksen ja sen luoman kuntien uuden rahoitusmallin kautta suuriin vaikeuksiin. Kunnassa tulisi nyt edetä harkiten ja samalla seurata, mihin suuntaan valtionosuusuudistus muuttaa kunnan rahoituksellista tilannetta. Kunnilla niin kuin myös Luhangalla on suuri kiinteistöriski sote-rakennuksissaan, kun kolmen vuoden suoja-aika umpeutuu tämän vuoden lopussa.

Luhangassa 25.3.2025

Tuomo Kärnä
Kunnanjohtaja

Hallintokunnat

Yleishallinto

Yleishallinto s/u	Tilinpäätös 2023	Ta+muutos 2024	Toteuma 2024	Muutos 2023–2024	
				euroa	%
Määräraha-aulukko					
Toimintatulot	24 103	11 000	34 705	10 602	96,4 %
Toimintamenot	-605 154	-671 062	-599 484	5 670	-0,8 %
Toimintakate	-581 051	-660 062	-564 779	16 272	-2,5 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-581 051	-660 062	-564 779	16 272	-2,5 %

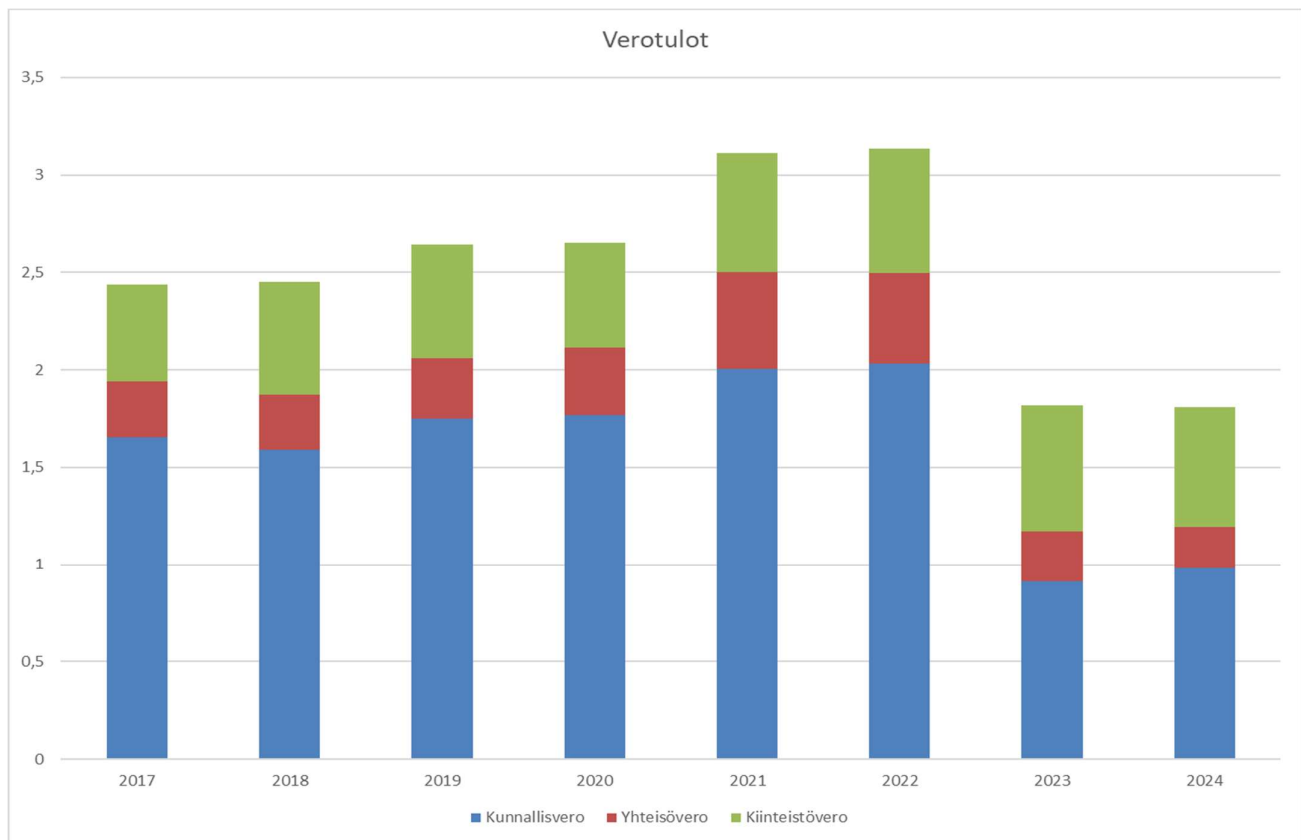
Yleishallinto on tukipalvelu, joka vastaa kunnan keskeisimmistä päätöksistä, niiden valmistelusta ja toimeenpanosta sekä antaa toimialaansa kuuluvia asiantuntijapalveluja. Valtuuston ja kunnanhallituksen lisäksi yleishallinnon toimintoja ovat hallinto-, henkilöstö- ja talouspalvelut, tietohallinnon ylläpito sekä asumispalvelut. Hallintokunnan vastuulla on esimerkiksi vaaliasioiden valmistelu- ja toimeenpanoasiat sekä sisäiset palvelut, mm. tietohallinto ja tarvikehankinnat.

Toiminnan rahoituksen toteutuminen

Valtionosuudet olivat 806.729,00 euroa (TA24 oli 886.723) ja verotulot 1.863.326,64 euroa (TA24 oli 1.679.000 euroa). Osinkotuottoja tuli 31.612 euroa. Metsänmyyntituloja ei tullut vuodelta 2024.

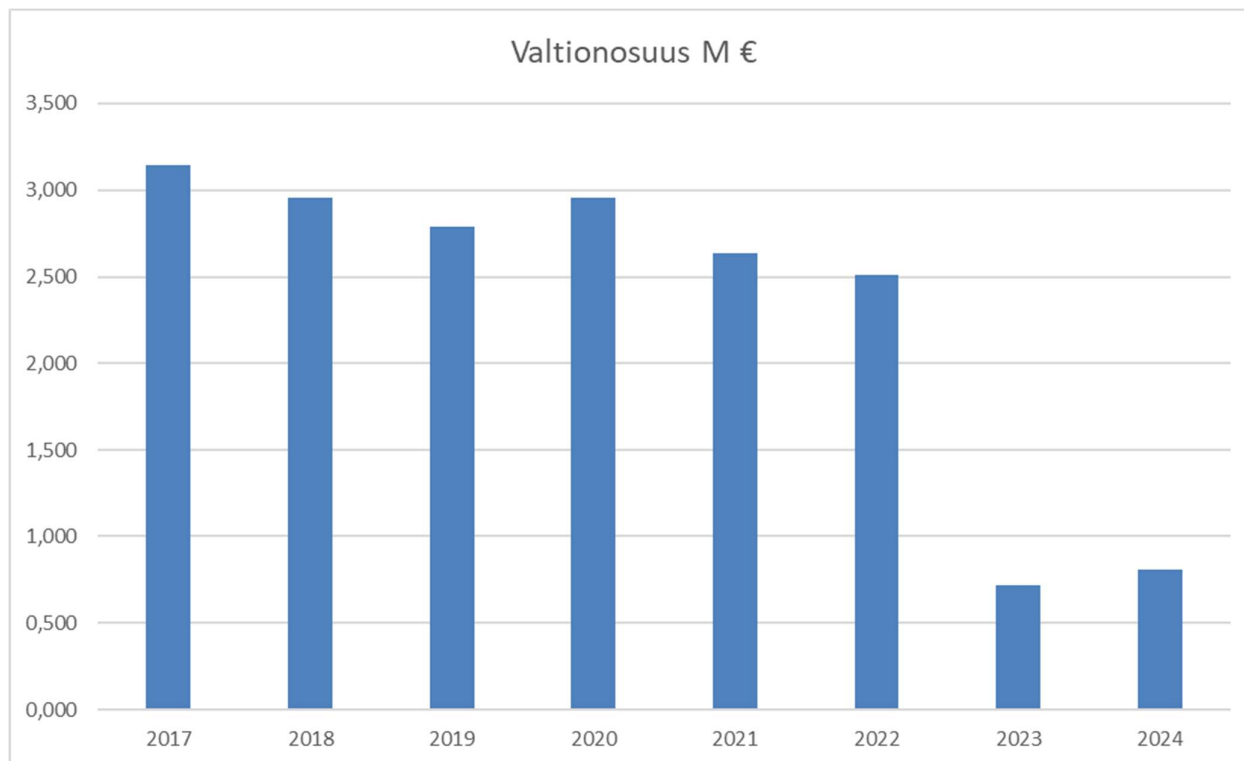
Verotulot 2017–2024

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kunnallisvero	1,655	1,588	1,751	1,767	2,006	2,034	0,912	0,98
Yhteisövero	0,286	0,284	0,308	0,348	0,495	0,464	0,259	0,212
Kiinteistövero	0,495	0,577	0,585	0,535	0,609	0,639	0,647	0,617
Verot yht.	2,436	2,449	2,645	2,65	3,11	3,137	1,818	1,81

Valtionosuudet 2017–2024

Vuosi	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Valtionosuus M €	3,143	2,958	2,789	2,954	2,638	2,512	0,714	0,807

Vuosikate ja tilikaudenylijäämä

Vuosikate on positiivinen 609.591,63 (2023 - 86.470,11)
Tilikauden ylijäämä on 160.739,36 (2023 - 250.260,34)

Kertaluonteiset erät

Tuloslaskelma

- Keski-Suomen verkkoholding Oy:n saneerausvelkojen takaisin maksua kunnalle 12174,60 euroa

Lainakannan muutos, investoinnit, poistot ja arvonalenemiset

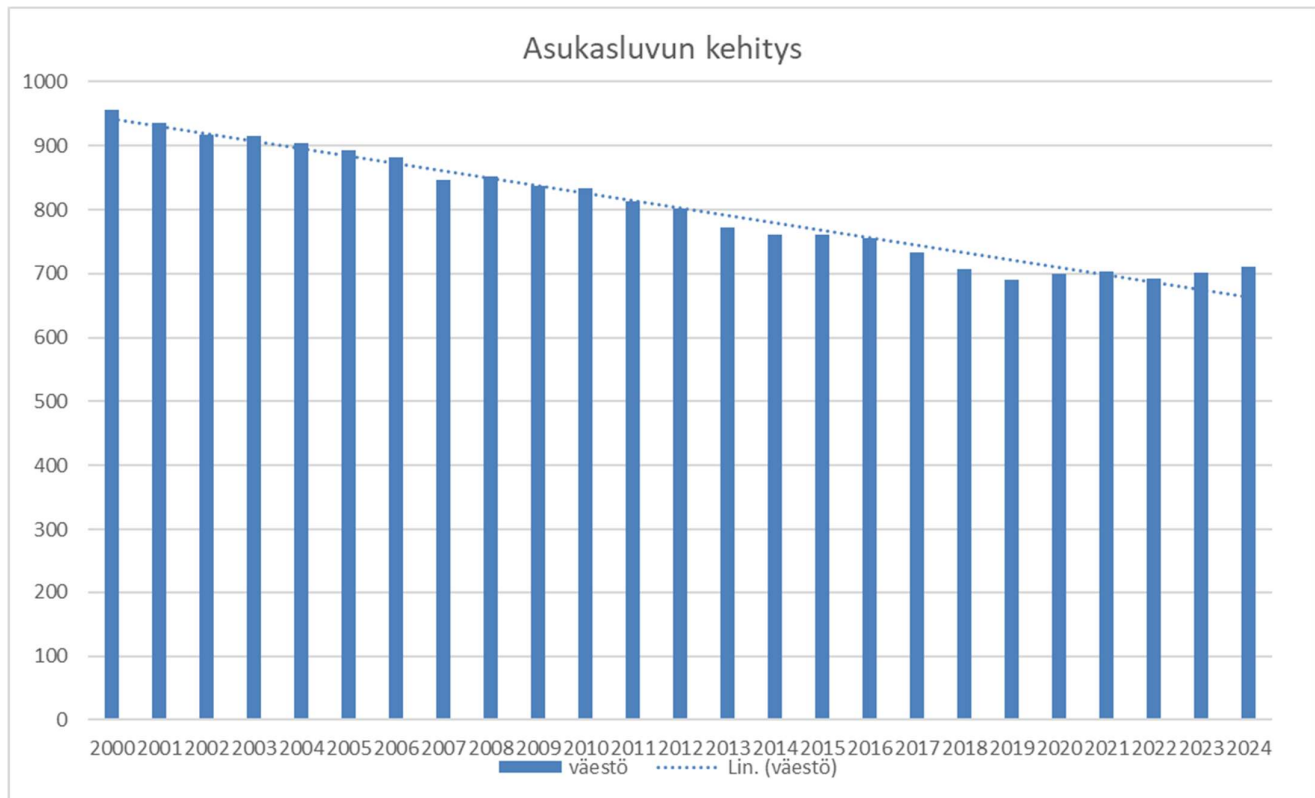
Vuonna 2024 pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 203.162 euroa ja pitkäaikaisia tai lyhytaikaisia lainoja ei nostettu, jolloin pitkäaikaisten lainojen muutos oli vähennystä 203.162 euroa. Investointeja ei kirjattu ja poistot 183.541,72 euroa. Arvonalenemisiä kirjattiin 277.485,15 euroa

Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kunnanhallitus allekirjoittaa tilinpäätöksen ja esittää, että tilikauden ylijäämä 160.739,36 merkitään taseen yli-/alijäämä –tilille.

Väestökehitys

Kunnan väkiluku oli vuoden 2024 lopussa 711 henkilöä, jolloin kunnan väestö lisääntyi vuoden aikana kymmenellä henkilöllä. Luhankaan syntyi viisi lasta. Luhangassa kuoli 11 henkilöä. Luhanka oli edelleen Keski-Suomen harvoja nettomuuttovoittokuntia luvun ollessa 14. Luonnollinen väestönmuutos oli 6 henkilöä negatiivinen ja nettomaahanmuutto miinus yksi henkilö.

Omaisuuksien ja tonttien myynti

Kunta myi seuraavat kohteet:

- Ei omaisuuserien myyntejä

Kuntayhteistyö

Ammatillisen koulutuksen järjestämiseksi kunta on mukana Jyväskylän koulutuskuntayhtymässä (Gradia).

Työterveyshuolto toteutui kuntien omistaman Työterveys Aallon kautta.

Kansalaisopiston harraste- ja koulutuspalvelut hankittiin ostopalveluna Jyväskylän kansalaisopistolta.

Vuodesta 2015 alkaen Luhangan ja Joutsan kunnilla on ollut yhteinen ympäristötarkastajan virka. Virkaa hallinnoi Luhanka ja viranhaltijan tehtävät jakaantuvat 60/40 periaatteella kuntien kesken. Yhteistyö on lopetettu vuoden 2024 loppuun, koska ympäristötarkastaja on otettu Luhangan kunnan käyttöön teknisen johtajan virkaan

Luhangan maaseutuhallinnosta vastaa isäntäkuntamallilla Laukaan kunta. Maaseututoimen yhteistoiminta-alueen sopimuskuntia ovat Hankasalmi, Joutsa, Jyväskylä, Laukaa, Luhanka, Muurame, Toivakka, Uurainen, Keuruu, Jämsä, Multia ja Petäjävesi. Yhteistoiminta-alueeseen sisältyy myös tukihallintoyksikkö. Kuntien järjestettäväksi määrätty lakisääteinen maaseutuhallinto hoidetaan yhteistoiminta-alueen hallintoyksikössä Laukaassa. Sopimus sisältää kaikki kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle säädetyt tehtävät ja palvelut.

Matkailussa Keski-Suomessa aloitettiin uusi matkailun strategiakausi (v. 2025–2027). Jyväskylän kaupunki neuvotteli Keski-Suomen kuntien kanssa uudet yhteistyösopimukset vuosille 2025–2027. Kaikkiaan 13 kuntaa allekirjoitti määräaikaiset sopimukset Visit Jyväskylä Regionin kanssa uudelle toimintakaudelle. Luhangan kunta irtaantui tästä yhteistyöstä vuoden 2024 lopussa eikä ole enää mukana yhteistyössä.

Luhanka kuuluu Jyväskylän seudun ympäristöterveyden yhteistoiminta-alueeseen. Ympäristöterveyden tehtävänä on yksilöön, väestöön, eläimiin ja elinympäristöön kohdistuva terveyden edistäminen sekä sairauksien ja tapaturmien ehkäisy.

Rakennustarkastajan viranomaistyötä kunta ostaa Joutsan kunnalta yhden päivän viikossa.

Tilinpäätöksen tunnusluvut

	2024	2023	2022
Toimintatuotot	944 307,19	811 016,65	995 021,48
Toimintakulut	2 976 873,76	3 362 847,92	6 418 588,63
Toimintakate	-2 032 566,57	-2 551 831,27	-5 423 567,15
Toimintakate €/asukas	-2 858,74	-3 640,27	-7 826,22
Verotulot	1 863 326,64	1 819 338,50	3 138 592,55
Verotulot €/asukas	2 620,71	2 595,35	4 528,99
Valtionosuudet	806 729,00	677 218,00	2 511 649,00
Valtionosuudet €/asukas	1 134,64	966,07	3 624,31
Vuosikate	609 591,63	86 470,11	234 576,07
Vuosikate €/asukas	857,37	123,35	338,49
Poistot ja arvonalentumiset	461 026,87	187 510,36	213 631,36
Tulos	160 739,36	-250 260,34	53 661,86
Investoinnit	-	68 251,54	12 204,46
Investoinnit €/asukas	-	97,36	17,61
Lainakanta	2 087 783,00	2 290 945,00	2 494 087,00
Lainakanta €/asukas	2 936,40	3 268,11	3 598,97
Lainakannan muutos	-203 162,00	-203 142,00	-200 698,00
Suhteellinen velkaantuneisuus	68 %	85 %	53 %
Vuosikate/poistot %	132 %	46 %	110 %
Kumulatiivinen yli-/alijäämä	2 595 951,13	2 435 211,77	2 685 472,11
Kumulatiivinen yli-/alijäämä €/asukas	3 651,13	3 473,91	3 875,14
asukasluku	711	701	693
Kuntakonsernin yli-/Alijäämä, €/asukas	336,15	-448,36	298,51
Kuntakonsernin vuosikate	584 266,45	-100 769,21	534 903,29
Kunnan tuloveroprosentti	6,4 %	5,9 %	18,5 %
Kuntakonsernin lainakanta, €/asukas	3 106,08	3 442,12	6 464,27
Kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus	69 %	83 %	66 %
Vieras pääoma	2 447 849,27	2 826 554,52	3 520 122,95
Saadut ennakot	-	-	-
Käyttötulot	3 614 362,83	3 307 573,15	6 645 263,03
Konsernin yli-/alijäämä	238 999,23	-314 302,73	206 866,54
Konsernin lainakanta	2 208 421,05	2 412 925,06	4 479 736,65
Konsernin vieras pääoma	2 642 658,46	2 934 760,93	5 862 462,94
Konsernin saadut ennakot	6 570,70	6 314,81	-
Konsernin käyttötulot	3 831 538,12	3 554 182,35	8 890 162,39

Vaalit

Sisältää kustannuspaikat:

Kunnallisvaalit, Eduskuntavaalit, Presidentinvaalit, EU-vaalit, Maakuntavaalit

Vaalit	Tilinpäätös	Ta+muutos	Toteuma	Muutos	
Määräraha- taulukko	2023	2024	2024	2023–2024 euroa	%
Toimintatulot	2 500	5 000	7 500	5 000	200,0 %
Toimintamenot	-4 876	-13 000	-11 816	-6 940	-142,3 %
Toimintakate	-2 376	-8 000	-4 316	-1 940	-81,6 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-2 376	-8 000	-4 316	-1 940	-81,6 %

Vaaleja varten kunnassa on keskusvaalilautakunta. Sen tehtävänä on huolehtia kunnallisten, alueellisten ja valtiollisten vaalien järjestämisestä kunnassa. Luhangassa oli vielä vuoden 2023 loppuun kaksi äänestysaluetta äänestysalue 1 Kirkonkylä ja äänestysalue 2 Tammijärvi. Kunnanvaltuusto päätti elokuun kokouksessaan yhdistää äänestysalueet niin että jatkossa kunnassa on vain yksi yhteinen äänestysalue. Vuonna 2024 toimitettiin Presidentin- ja Europarlamenttivaalit.

Luhangan kunnanvaltuusto

Sisältää kustannuspaikan:
Kunnanvaltuusto

Kunnanvaltuusto	Tilinpäätös	Ta+muutos	Toteuma	Muutos	
Määräraha-aulukko	2023	2024	2024	2023–2024	%
				euroa	
Toimintatulot	0	0	0	0	0,0 %
Toimintamenot	-8 988	-13 750	-8 055	933	-10,4 %
Toimintakate	-8 988	-13 750	-8 055	933	-10,4 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-8 988	-13 750	-8 055	933	-10,4 %

Luhangan kunnanvaltuusto vuonna 2024

Valtuutettujen määrä 15. Paikat puolueittain: Kesk. 6, Kok. 4, SDP 2, PS 2, KD 1.

Puheenjohtaja	Merivirta Marjo	Kesk.
I varapuheenjohtaja	Räsänen Juhani	Luhangan Puolesta Pro Luhanka
II varapuheenjohtaja	Polvela Eino	Kesk.

Jäsenet

Ahola Risto	PS
Aro Antti	PS
Huttunen Antti	SDP
Inkeroinen Hannu	Kesk.
Nurminen Marja-Leena	Kesk.
Nyman Ville-Petteri	SDP
Seimola Pertti	Kok.
Viinikainen Martti	Kesk.
Vilkman Pirkko	Kesk.
Virtaniemi Aki	Kok.
Virtaniemi Elina	Kok.
Weijo Hilka	Kok.

Kunnanvaltuuston keskeisimmät päätökset vuonna 2024

Eropyyntö Kalmari-Haverinen

Eropyyntö Heikkonen

Sidonnaisuusilmoitukset 2024 ja sidonnaisuusrekisteri

Luhangan kunnan kotouttamisohjelma vuodelle 2024

Luhangan kunnan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

Nimeäminen Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueen lautakuntaan

Tilinpäätös ja toimintakertomus varainhoitovuodelta 2023

Arviontikertomus vuodelta 2023

Hallinnon ja talouden tarkastuspalveluiden hankinta

Luhangan kunta

Hallintosäännön päivitys
Sivistysjohtajan irtisanoutuminen - Sivistys- ja hyvinvointijohtajien virkojen yhdistäminen
Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen muodostamista koskevan sopimuksen hyväksyminen
Eropyyntö Marja-Terttu Huuskola
Kunnanvaltuuston päätösten täytäntöönpano ja päätökset 03.07.2024
Teknisen johtajan irtisanoutuminen
Tuloveroprosentin määrääminen vuodelle 2025
Kiinteistöveroprosenttien määrääminen vuodelle 2025
Vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025-2027 taloussuunnitelman hyväksyminen
Viranhaltijoiden ja työntekijöiden kokouspalkkioiden määrääminen
Jämsän, Joutsan, Luhangan ja Toivakan yhteinen virka

Luhangan kunnanvaltuuston valitsevat toimielimet:

Kunnanvaltuuston suhteellisten vaalien vaalilautakunta 2021–2025
Kunnanhallitus 2021–2023
Keskusvaalilautakunta 2021–2025
Lupalautakunta 2021–2025, 1.6.2022 alkaen Tekninen ja ympäristölautakunta
Hyvinvointilautakunta 2021–2025, 1.6.2022 alkaen Sivistys- ja hyvinvointilautakunta
Tarkastuslautakunta 2021–2025

Tarkastustoimi

Sisältää kustannuspaikan:

Tarkastuslautakunta ja tilintarkastus

Tarkastuslautakunta	Tilinpäätös	Ta+muutos	Toteuma	Muutos	
Määrärahataulukko	2023	2024	2024	2023–2024	%
				euroa	
Toimintatulot	0	0	0	0	0,0 %
Toimintamenot	-7 540	-5 000	-6 243	1 297	-17,2 %
Toimintakate	-7 540	-5 000	-6 243	1 297	-17,2 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-7 540	-5 000	-6 243	1 297	-17,2 %

Kunnan hallinnon ja talouden tarkastusta varten valtuusto on valinnut toimikautensa ajaksi tarkastuslautakunnan, johon kuuluu 5 jäsentä sekä tilintarkastusyhteisö Mikkelin Tilintarkastus Oy.

Tarkastuslautakunta

Juhani Räsänen, puheenjohtaja
Eino Polvela, varapuheenjohtaja
Susanna Nurmi, jäsen
Risto Masalin, jäsen
Tuula Väänänen, jäsen

Tarkastuslautakunta kokoontui 7 kertaa vuonna 2024

Kunnanvaltuusto erotti luottamuspuolan takia tarkastuslautakunnan kokouksessaan 17.4. Päätös ei ole vuoden vaihteessa saanut vielä lainvoimaa. Valtuusto valitsi uuteen lautakuntaan:

Pertti Seimola, puheenjohtaja
Eino Polvela, varapuheenjohtaja
Pirjo Kosonen, jäsen
Sakari Halmemies, jäsen
Pirkko Sievänen, jäsen

Yleishallinto

Sisältää kustannuspaikat:

Kunnanhallitus, Kunnallisverotus, Toimikunnat, Yhteistoimintaosuudet ja jäsenmaksut, Avustukset, Huomionosoitukset ja edustus, Kuntamarkkinointi, Työllistäminen, Asiointikyydit, Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen, Kotouttaminen, Varautuminen

Yleishallinto	Tilinpäätös	Ta+muutos	Toteuma	Muutos	
Määräraha-aulukko	2023	2024	2024	2023–2024	%
				euroa	
Toimintatulot	3 703	0	21 276	17 573	474,6 %
Toimintamenot	-354 700	-411 785	-347 161	7 539	-2,1 %
Toimintakate	-350 997	-411 785	-325 885	25 112	-7,2 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-350 997	-411 785	-325 885	25 112	-7,2 %

Kunnanhallitus	Tilinpäätös	Ta+muutos	Toteuma	Muutos	
Määräraha-aulukko	2023	2024	2024	2023–2024	%
				euroa	
Toimintatulot	21 489	6 000	27 060	5 571	25,9 %
Toimintamenot	-564 159	-616 312	-553 571	10 588	-1,9 %
Toimintakate	-542 670	-610 312	-526 511	16 159	-3,0 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-542 670	-610 312	-526 511	16 159	-3,0 %

Luhangan kunnanhallitus 2024

Jäsenmäärä 7, paikat puolueittain Kesk. 3, Kok. 2, PS 1, SDP 1

Puheenjohtaja	Weijo Hilka	Kok.
Varapuheenjohtaja	Vilman Pirkko	Kesk.
Jäsenet	Aro Antti	PS
	Nurminen Marja-Leena	Kesk.
	Nyman Ville	SDP
	Viinikainen Martti	Kesk.
	Virtaniemi Aki	Kok.

Kunnanhallituksella oli kertomusvuoden aikana yhteensä 20 kokousta.

Kunnanhallituksen keskeisimmät päätökset vuonna 2024

Kokouskäytännöistä päättäminen lopulle valtuustokaudelle
Kunnanvaltuuston päätösten täytäntöönpano ja päätökset 18.12.2023
Kaavoitustyöryhmän asettaminen
Lupapisteen Tiedonohjaussuunnitelman hyväksyminen Lupapisteen luonnoksen mukaisena
Sopimus rakennusvalvonnan palveluiden ostamisesta vuodelle 2024
Pyyntö nimetä edustaja Keski-Suomen kestävän elämäntavan yhteistyöryhmään (KYKY) vuosille 2024-2026
Lausunnon antaminen korkeimmalle hallinto-oikeudelle sairaanhoitopiirin valtuuston päätöksen 17.6.2022/§9 purkua koskevasta hakemuksesta
Valtiovarainministeriön päätös kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta sekä kotikuntakorvauksen perusosasta vuodelle 2024
Tiedonohjaussuunnitelman päivittäminen
Asiakirjajulkisuuskuvaus
Luhangan kunnan edustaja Jyväskylän kesäyliopiston hallitukseen
Avoimen hallinnon toimintaohjelma ja virkamiesverkoston yhteyshenkilön nimeäminen
Nuorten työllistäminen kesällä 2024
Luhangan kunnan laskutus- ja perintäohje
Lausuntopyyntö: Keski-Suomen hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalveluiden monikanavainen palveluverkko
Luhangan kunnan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma
Luhangan kunnan kotouttamisohjelma vuodelle 2024
Kansallisarkiston päätös KA/15927/28.02.01/2023: Julkishallinnon pysyvästi säilytettävien digitoitujen ja digitoitavien asiakirjojen säilytysmuoto ja analogisen säilytysmuodon kulttuurihistoriallisen arvon arviointitietojen pysyvä säilytys
Selvityspyyntö Luhangan kunnan varhaiskasvatuksen järjestämisestä LSSAVI/22275/2023
Tilinpäätös ja toimintakertomus varainhoitovuodelta 2023
Viranhaltijapäätökset
Lautakuntien pöytäkirjat
Oikaisuvaatimus kunnanjohtajan viranhaltijapäätökseen 26.2.2024 §1/2024 Avustushakemus Rakas Luhanka -päivä
Luhangan koulun lämmitysjärjestelmän muutos maalämmöllä tuotetuksi
Luhangan ryhmäperhepäiväkodin terveydensuojelulain mukaisen tarkastuksen tarkastuskertomus
Luhangan kunnantalon kuntotutkimus
Ympäristösuojelun yhteistyösopimus Toivakan kanssa
Talouden tasapainottaminen – yhteistoimintaneuvotteluiden aloittaminen
Ilmoitus työnantajalle työssä koetusta häirinnästä tai epäasiallisesta kohtelusta
Sivistysjohtajan irtisanoutuminen
Teknisen johtajan irtisanoutuminen
Nimeäminen Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueen lautakuntaan
Vesihuoltolaitosten organisaatio selvitys
Kunnanvaltuuston päätösten täytäntöönpano ja päätökset 8.5.2024
Eropyyntö Marja-Terttu Huuskola
Kaavoitustyöryhmän asettaminen
Strategiatyöryhmän asettaminen
Matkailuyhteistyö Visit Jyväskylä Region 2025 – 2027
Sivistysjohtajan irtisanoutuminen - Sivistys- ja hyvinvointijohtajien virkojen yhdistäminen
Pöytäkirjanotepyyntöt Juhani Räsänen
Hallintosäännön päivitys
Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen muodostamista koskevan sopimuksen hyväksyminen

Lainahakemus - Luhangan vesihuolto Oy
 Käyttötalouden toteutuminen 1-4/2024
 Hakemus - Kyläyhdistys Luju
 Kunnanvaltuuston päätösten täytäntöönpano ja päätökset 18.6.2024
 Kuntalaisaloite: Luhtatien henkilöliikenteen turvallisuuden parantaminen
 Keski-Suomen kunnanjohtajien opintomatka
 Oikaisuvaatimus kunnanhallituksen päätökseen 27.5.2024 §83
 Kunnanvaltuuston päätösten täytäntöönpano ja päätökset 03.07.2024
 Etelä-Suomen Aluehallintoviraston verkkosivujen tarkastusraportti ESAVI/18463/2024 Valvonnan ohjaus 23.7.2024
 Nimeämispyyntö alueellisen nuorisovaltuuston jäsenistä kaudelle 2024-2025
 Asiakirjajulkisuuskuvauksen päivittäminen
 Kuntalaisaloite: Hepoluhdan uimapaikka- ja venevalkamaalueen kunnostaminen
 Kirkonkylän osa-asemakaavan päivittämisen ajankohtainen tilanne
 Viranhaltijoiden ja työntekijöiden kokouspalkkioiden määrääminen
 Luhangan kunnan leikkikenttä- ja liikuntapalvelujen turvallisuusjohtamistarkastus /Kuuleminen Tukes tapausnro SHE-20200902-01
 Tuloveroprosentin määrääminen vuodelle 2025
 Kiinteistöveroprosenttien määrääminen vuodelle 2025
 Käyttötalouden toteuma 1-8 2024
 Oikaisuvaatimus kunnanjohtajan viranhaltijapäätös 25.9.2024 §9
 Kunnanvaltuuston päätösten täytäntöönpano ja päätökset 14.10.2024
 Lausuntopyyntö / talousarvio 2025 / Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalue
 Arkiston poistoluettelo
 Hämeenlinnan hallinto-oikeuden selityspyyntö koskien Keski-Suomen hyvinvointialueen täydennystä lausuntoonsa (valituksiin Keski-Suomen hyvinvointialueen aluevaltuuston päätöksestä 13.6.2023 § 50)- diaarinro 1439/03.04.04.04.09/2023
 Hämeenlinnan hallinto-oikeuden selityspyyntö koskien Keski-Suomen hyvinvointialueen kunnallisvalitusta Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuuston päätöksestä 17.6.2022 § 9 - diaarinumero 1702/03.04.04.04.10/2024
 Alue- ja kuntavaalien äänestyspaikat 2025
 Vaalilautakunnan asettaminen vuoden 2025 alue- ja kuntavaaleja varten
 Palvelukeskus Tuuliharjun vaalitoimikunnan asettaminen vuoden 2025 alue- ja kuntavaaleja varten
 Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätös nro 2235 31.10.2024 / kunnallisasiaa koskeva valitus osayleiskaava ja kaavoitus sopimus Luhangan kunnanhallituksen päätökset 19.12.2022 §229 ja 2.1.2023 §4
 Teknisen ja ympäristölautakunnan talousarvioesitys vuodelle 2025
 Sivistys- ja hyvinvointitoimen talousarvioehdotus vuodelle 2025
 Vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025-2027 taloussuunnitelman hyväksyminen
 Luhangan kunnan Tiedonhallinnan ohje
 Luhangan kunnan tietoturvaperiaatteet
 Luhangan kunnan opiskeluhuollon suunnitelma
 Jyväskylän kesäyliopistoyhdistys ry:n hallituksen varajäsenen nimeäminen vuodelle 2025
 Jämsän, Joutsan, Luhangan ja Toivakan yhteinen virka
 Kunnanvaltuuston päätösten täytäntöönpano ja päätökset 17.12.2024

Yhteistoiminta

Kunnassa on asetettu yhteistoimintalain mukainen yhteistoimintaelin ja se kokoontuu tarpeen mukaan. Toimielimen kokoonpanon muodostavat kunnanjohtaja, tekninen johtaja (työsuojelupäällikkö), työsuojeluvaltuutettu sekä työntekijöiden edustus järjestöistä JHL ja Juko. Yhteistoimintaelin kokoontui kerran vuonna 2024.

Työllisyys

Työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyy valtion työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille 1.1.2025. Luhanka kuuluu eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueeseen, jonka pääpaikka on Jämsä. Luhangasta on TE24 ja KOTO24 uudistusta valmisteleviin työryhmiin ja kokouksiin osallistuneet vuoden 2024 aikana hyvinvointijohtaja ja kunnanjohtaja. Tulevassa uudistuksessa työllisyyden ja yritysten kasvua tukevat julkiset palvelut tulevat osaksi kuntien työllisyys- ja elinvoimatehtäviä. Uudistuksen tavoitteena on palvelurakenne, joka edistäisi parhaalla mahdollisella tavalla työntekijöiden nopeaa työllistymistä ja lisäisi työ- ja elinkeinopalvelujen tuottavuutta, saatavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta. Uudistuksessa huomioidaan myös palvelujen yhdenvertainen saatavuus.

Tällä hetkellä TE-palveluissa on käytössä Pohjoismainen työvoimapalvelumalli, joka otettiin käyttöön 2.5.2022 mallissa työnhakija velvoitetaan hakemaan aktiivisesti joko ajan työtä ja hän saa työnhakuunsa yksilöllistä tukea ja ohjausta entistä aikaisemmassa vaiheessa. Työnhakijan on oltava aktiivinen ja haettava joka kuukausi työpaikkoja (1–4), jotta oikeus työttömyysturvaan säilyy.

Työllisyyden hoito vaatii moniammatillista tiivistä yhteistyötä ja seuranta TE-palveluiden sekä hyvinvointialueen kanssa. Tärkeä osa työllisyyden hoitoa on asiakkaiden ohjaus ja neuvon. Yksilöllisen ohjauksen avulla voidaan saada työtön työnhakija paremmin työllistymään tai vaihtoehtoisesti saadaan hänet oikeampaan palvelupolkuun. Aktivointisuunnitelmat on tehty yhteistyössä työllisyyspalveluiden ja hyvinvointialueen kanssa yhteistyössä. Luhangan kunnasta asiakastapaamiset TE-palveluiden kanssa on tehty pääosin Teams-yhteydellä. Luhangan kylätalolla ja Joutsan työvarikolla järjestettiin TE- lähipalveluita vuoden aikana kuntalaisille n. 6 kertaa. Työvarikolla järjestimme yhdessä Joutsan kunnan, TE keskuksen ja hyvinvointialueen kanssa lokakuussa teemapäivän, jonka aiheena oli Hyvinvoinnilla työelämään - tukea työkyvyn kysymyksiin. Osallistujia oli paikalla molemmista kunnista. Kunnalle työllistettiin vuonna 2024 määrääjäksi 1 työntekijä työllistämistuella. Kuntouttava työtoiminta järjestettiin Luhankalaisille Joutsan työvarikolla.

Työttömien työnhakijoiden määrä on noussut edelliseen vuoteen verrattuna. Nuorisotyöttömyyttä ei ole viime vuonna ollut. Yli 50-vuotiaiden työttömien määrä hiukan pienentynyt. Pitkäaikaistyöttömyys nousussa pysynyt melko samana, kun edellisenä vuonna. Luhangan kunta maksoi vuonna 2022 työmarkkinatukea takaisin valtiolle 73 640,49 e, vuonna 2023 maksettava summa oli 55 098,66 e ja vuonna 2024 maksettavaa kertyi 58220.56 e verran.

2024	kunnan työikäiset	työttömät työnhakijat	% koko Keski- Suomi	% Luhanka	Yli 50-vuotiaat työttömät	pitkäaikaistyöttömät kunnassa
tammikuu	284	34	13,2	12,0	23	19
helmikuu	284	37	13,4	13,0	25	19
maaliskuu	284	37	12,9	13,0	24	19
huhtikuu	284	38	12,7	13,4	23	19
toukokuu	284	34	11,9	12,0	23	19
kesäkuu	284	38	13,3	13,4	24	19
heinäkuu	284	35	13,9	12,3	24	19
elokuu	284	28	12,4	9,9	20	17
syyskuu	284	27	12,2	9,5	19	19
lokakuu	284	28	12,1	9,9	18	17
marraskuu	284	31	12,5	10,9	19	16
joulukuu	284	31	14,5	10,9	19	17

Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen kunnassa

Hyvinvointialue tuotti terveys – ja sosiaalipalvelut mutta kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen on kunnan tärkeimpiä perustehtäviä. Terveydenhuoltolaki (1326/210) 12 § velvoittaa kuntia seuraamaan asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia, sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin. Hyvinvointityötä tehdään yhdessä kaikkien kunnan toimialojen sekä hyvinvointialueen kanssa. Kunnan johtoryhmän, sivistys - ja hyvinvointilautakunnan, hyvinvointijohtajan sekä hyvinvointiryhmän tehtävänä on huolehtia, että hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet sekä toimenpiteet sulautuvat osaksi kunnan toiminnan ja talouden suunnittelua.

Luhangan kunnassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä vastaa hyvinvointijohtaja. Tehtäviin kuuluu myös hyvinvoinnin ja terveyden kokonaisvaltainen edistäminen, yhteistyön koordinointi eri toimialojen ja järjestöjen kanssa, osallisuuden edistäminen ja hyvinvointikertomuksen/raporttien laadinta. Kouluterveyskyselyn tulokset käsiteltiin sivistys - ja hyvinvointilautakunnan kokouksessa. Luhangan kunnan hyvinvointisuunnitelman vuosille 2024–2025 painopistealueet ovat seuraavat:

- Hyvä liikunnallinen, toimintakykyinen ja turvallinen arki kaikenikäisille
- Osallisuus ja yhdessä tekeminen
- Hyvinvointia ja terveyttä edistävät palvelut
- Lapsi - ja perhelähtöiset palvelut

Terveyttä ja toimintakykyä lisääviä fysioterapeutin ohjaamia liikuntaryhmiä on kunnassa tarjolla Tammijärvellä sekä Luhangan kirkonkylässä kylätalolla. Kuntosalien ryhmä- ja vapaa vuorot tarjoavat mahdollisuuden omatoimiseen liikuntaan myös.

Luhanka oli mukana Hykari-hankkeessa, joka koulutti vapaaehtoisia ikäihmisten avuksi ja iloksi. Hanke päättyi 31.12.2024. Toimintaa koordinoi kunnassa hyvinvointijohtaja. Koulutuksen lisäksi osallistuimme ”lainaa aikaasi -kampanjaan” joka oli kirjastojen kanssa yhteistyössä toteutettu ajatuksena kertaluontoinen vapaaehtoistyön tekeminen.

Hykari-toiminta on hienosti vakiintunut myös Luhangan Marttojen toimintaan. Martat ulkoilevat ja järjestävät kausiluontoista tekemistä itsenäisesti asuville ikäihmisille. Toiminta tuo toivottua seuraa ja hyvinvointia osallistuville.

Kolmannen sektorin järjestämä aktiivinen toiminta kunnassa ja seurakunnan hyvinolon piiri sekä kuukausittain järjestettävä hyvinvointipäivä kylätalolla on myös tärkeää yhdessä kolmannen sektorin kanssa tehtävää hyvinvointia ja terveyttä edistävää toimintaa. Kunnassa jaettiin myös kenkiin kiinnitettäviä liukuesteita yli 70 - vuotiaille kuntalaisille kaatumista ehkäisevänä toimenä.

Luhangan kunta pitää myös tärkeänä lapsiperheiden ja heidän hyvinvointinsa tukemista. Kunnassa on 2019 alkaen maksettu "vauvarahaa" 1000 euroa vuodessa kymmenen vuoden ajan perheille, joille syntyy/adoptoidaan vauva. Lisäksi vauvaperheet saavat kunnan maksamaa kodinhoitoapua 6 pv (6 h/pv) lapsen ensimmäisen elinvuoden aikana. Palvelu toteutetaan ostopalveluna yksityisiä seutukunnan palveluntuottajia käyttäen. Kotiavulla halutaan tukea ja lisätä perheiden hyvinvointia.

MLL:n perhekahvilatoiminta on käynnistynyt uudelleen, koska vuonna 2024 kuntaan on syntynyt 5 lasta. Perhekahvilatoimintaa on ollut tarjolla perheille 1 x kuukaudessa varhaiskasvatuksen tiloissa. Joutsan SOTE -keskuksessa perhekeskus tammessa on myös tarjolla Keski-Suomen hyvinvointialueen järjestämää toimintaa, johon ovat myös luhankalaiset lapsiperheet tervetulleita. Myös nuorisokahvilatoiminta on aloittanut toimintansa kerran viikossa Luhangan koulun tiloissa. Nuorisokahvilan toiminta on kunnan ja MLL:n yhteistä toimintaa.

Hallinto

Sisältää kustannuspaikat:
Keskustoimisto ja Tietohallinto

Hallinto	Tilinpäätös	Ta+muutos	Toteuma	Muutos	
Määräraha-aulukko	2023	2024	2024	2023–2024 euroa	%
Toimintatulot	2 896	0	181	-2 715	-93,8 %
Toimintamenot	-192 804	-180 027	-181 632	11 172	-5,8 %
Toimintakate	-189 908	-180 027	-181 451	8 457	-4,5 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-189 908	-180 027	-181 451	8 457	-4,5 %

Henkilöstöhallinto

Sisältää kustannuspaikat:

Työterveyshuolto, Tykytoiminta, Työsuojelun valvonta ja muu henkilöstöhallinto

Henkilöstöhallinto	Tilinpäätös	Ta+muutos	Toteuma	Muutos	
Määräraha-aulukko	2023	2024	2024	2023–2024	%
				euroa	
Toimintatulot	14 890	6 000	5 603	-9 287	-62,4 %
Toimintamenot	-16 655	-24 500	-24 778	-8 123	-48,8 %
Toimintakate	-1 765	-18 500	-19 175	-17 410	-986,4 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-1 765	-18 500	-19 175	-17 410	-986,4 %

Elinkeino toiminnan kehittäminen

Sisältää kustannuspaikan:

Elinkeinojen edistäminen

Elinkeino toiminnan kehittäminen	Tilinpäätös	Ta+muutos	Toteuma	Muutos	
Määräraha-aulukko	2023	2024	2024	2023–2024	%
				euroa	
Toimintatulot	114	0	145	31	27,2 %
Toimintamenot	-10 063	-12 000	-8 573	1 490	-14,8 %
Toimintakate	-9 949	-12 000	-8 428	1 521	-15,3 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-9 949	-12 000	-8 428	1 521	-15,3 %

Luhangan kunta solmi kolmivuotisen yhteistyösopimuksen vuoden 2022 alussa toimintansa aloittaneen alueellisen matkailuorganisaation Visit Jyväskylä Region /DMO:n kanssa. Sopimuksen myötä Luhangan kunta on ollut osa Visit Jyväskylä Regionin markkinoimaa Keski-Suomen matkailu aluetta. Luhangan matkailutarjonta ja -alue huomioitiin Visit Jyväskylä Regionin markkinoinnissa ja sisällöissä, neuvontatyössä, sidosryhmäviestinnässä sekä DMO:n yhteisissä kehittämistoimissa ja -ohjelmissa, mukaan lukien Visit Jyväskylä Regionin hallinnoimat, Keski-Suomen matkailustrategian 2021–2025 mukaiset, yhteisesti omarahoitetut hankkeet. Luhangan kunta irtaantuu tästä yhteistyöstä vuoden 2024 lopussa.

Maaseututoimi

Sisältää kustannuspaikan:
Maaseutuelinkeinot

Maaseutulautakunta	Tilinpäätös	Ta+muutos	Toteuma	Muutos	
Määrärahataulukko	2023	2024	2024	2023–2024	%
				euroa	
Toimintatulot	0	0	0	0	0,0 %
Toimintamenot	-9 528	-11 000	-11 226	-1 698	-17,8 %
Toimintakate	-9 528	-11 000	-11 226	-1 698	-17,8 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-9 528	-11 000	-11 226	-1 698	-17,8 %

Maaseutuhallinto tuottaa alueen kunnille maaseutuhallinnon maksaja- ja viranomaispalvelut sekä muut maaseutuelinkeinoviranomaiselle kuuluvat lakisääteiset tehtävät. Viite: Laki maa-seutuhallinnon järjestämisestä kunnissa 210/2010 1§. Laukaan kunta toimii maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa annetun lain (30.3.2010/210) mukaisena yhteistoiminta-alueen järjestämisvastuussa olevana kuntana. Vastuukunnassa maaseututoimi toimii maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa annetun lain 1 §:ssä tarkoitettuna kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisena. Vastuukunta vastaa YT-alueella maaseutuhallinnon järjestämisestä siten, että maaseutuhallinnon tehtävät tulevat hoidetuksi Euroopan unionin ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Maaseutuhallintoyksikön lakisääteistä toimintaa ohjaa Ruokavirasto sekä Maa- ja metsätalousministeriö.

Luhangan maaseutuhallinnosta vastaa siis isäntäkuntamallilla Laukaan kunta. Vuonna 2024 Laukaan ja Keuruun yhteistoiminta alueet yhdistyivät yhdeksi yhteistoiminta-alueeksi. Maaseututoimen yhteistoiminta-alueen sopimuskuntia ovat Hankasalmi, Joutsa, Jyväskylä, Laukaa, Luhanka, Muurame, Toivakka, Uurainen, Keuruu, Jämsä, Multia ja Petäjävesi. Yhteistoiminta-alueeseen sisältyy myös tukihallintoyksikkö. Kuntien järjestettäväksi määrätty lakisääteinen maaseutuhallinto hoidetaan yhteistoiminta-alueen hallintoyksikössä Laukaassa. Sopimus sisältää kaikki kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle säädetyt tehtävät ja palvelut.

Lisäksi hallintoyksikössä toteutetaan maaseudun kehittämistoimintaa. Sopijaosapuolet ovat sitoutuneet noudattamaan toiminnassa yhdessä hyväksytyjä tavoitteita. Sopijaosapuolet sitoutuvat noudattamaan toiminnassa yhdessä hyväksytyjä tavoitteita. Tavoitteita ovat maaseutupalvelujen turvaaminen lähipalveluna, niiden tasapuolisuus, kuntien tiivis yhteistyö ja henkilöstön ammattitaidon hyödyntäminen sekä palvelujen hallittu kustannuskehitys ja maaseudun kehittämisen tehostaminen.

Yhteistoiminta-alueen hallinnosta vastaavana isäntäkuntana toimii Laukaan kunta sekä tukihallinnon että maaseudun kehittämisen osalta. Kokoaikaiset maaseutuhallinnon toimistot ovat Laukaassa ja Jämsässä. Määrättyinä aikoina ajanvarauksella olevat palvelupisteet ovat Hankasalmella, Joutsassa, Jyväskylässä, Keuruulla, Luhangassa, Multialla, Muuramessa, Petäjävedellä, Toivakassa ja Uuraisilla. Laukaan kunta ja asianomainen kunta neuvottelevat ja sopivat mahdollisista toimipaikkamuutoksista. Yhteistoiminta-alueen keskuspaikkana toimii Laukaan kunnan toimipiste. Luhangassa maataloustukia hakeneita tiloja vuonna 2024 oli 28 kpl. Tukia maksettiin 709.750 euroa.

Maatilat Luhangassa kokoluokittain vuonna 2024

Tukivuosi		2024	
Sijaintikunta	Kokoluokka	Tilat, kpl	Osuus %
	Totals	28	100
	10 - 29.99	9	32
	30 - 59.99	6	21
	60 - 89.99	2	7
	90 -	3	11
LUHANKA	- 9.99	8	29

Luhankalaisten tilojen viljelemät pinta-alat kasvilajeittain vuonna 2024

Tukivuosi	ELY	Sijaintikunta	Kasvi	Pinta-ala, ha
	Totals			1 080,15
		Totals		1 080,15
		Totals		1 080,15
		1120 Kevätvehnä		15,03
		1230 Syysruis		4,57
		1310 Rehuohra		41,58
		1400 Kaura		89,49
		1545 Seoskasvusto		1,53
		1602 Vihantavilja (k)		1,48
		1603 Vihantavilja (v)		2,68
		2120 Rehuherne		4,90
		2185 Seoskasvusto		2,60
		3110 Ruokaperuna		0,04
		4300 Auringonkukk		1,27
		4530 Öljyhamppu		20,75
		5210 Omena		0,36
		5311 Mansikka		0,03
		5854 Maanparannu		2,30
		6050 Viherlannoitu		8,46
		6130 Rehunurmi		529,46
		6140 Laidunnurmi		70,03
		6300 Luonnonlaidu		0,71
		9404 Avokesanto		2,59
		9409 Luonnonhoito		50,97
		9412 Viherkesanto		15,73
		9427 Monimuotois		15,95
		9428 Monimuotois		0,46
		9630 Kasvimaa		0,38
		9805 Ympäristösop		6,36
		9809 Suojavyöhyke		5,80
2024 10 Keski-Suomen EILUHANKA		9813 Ympäristösop		184,64

Sivistystoimi

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta

Sivistystoimi s/u	Tilinpäätös	Ta+muutos	Toteuma	Muutos	
Määrärahataulukko	2023	2024	2024	2023–2024	%
				euroa	
Toimintatulot	82 114	9 400	32 068	-50 046	-60,9 %
Toimintamenot	-1 190 294	-1 221 174	-947 405	242 889	-20,4 %
Toimintakate	-1 108 180	-1 211 774	-915 337	296 437	-26,7 %
Poistot	-3179	-2490	-2490	689	-21,7 %
Tilikauden tulos	-1 111 359	-1 214 264	-917 827	193 532	-17,4 %

Luhangan kunnan sivistys- ja hyvinvointilautakunnan alaisuuteen kuuluvat sivistyksen toimialalta varhaiskasvatus, koulu-, kirjasto- ja vapaa-aikatoimi sekä vapaan sivistystyön (kansalaisopisto) lisäksi sivistystoimeen liittyvä hanketyö.

Sivistystoimen lautakunta

Sisältää kustannuspaikat:
Sivistystoimen hallinto

Sivistystoimi hallinto	Tilinpäätös	Ta+muutos	Toteuma	Muutos	
Määrärahataulukko	2023	2024	2024	2023–2024	%
				euroa	
Toimintatulot	0	0	0	0	0,0 %
Toimintamenot	-159 516	-125 315	-79 560	79 956	-50,1 %
Toimintakate	-159 516	-125 315	-79 560	79 956	-50,1 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-159 516	-125 315	-79 560	79 956	-50,1 %

Lautakunnan puheenjohtajana toimi Pertti Seimola sekä jäseninä Martti Viinikainen, Emma Karppinen, Pirkko Vilkmán ja Elina Virtaniemi. Lautakunta koostui neljästä jäsenestä ja puheenjohtajasta.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta kokoontui yhteensä yhdeksän (9) kertaa vuoden 2024 aikana ja pykälää kertyi yhteensä 98.

Luhangan kunnan sivistys- ja hyvinvointilautakunnan perustehtävänä on sivistyksen toimialalta huolehtia esi- ja perusopetuksen, kirjastotoimen, liikunta ja vapaa-aikatoiminnan ja muun sivistystoiminnan toteuttamisesta ja kehittämisestä. Toiminnan peruseriaatteina ovat aktiivisuus, ajantasaisuus, turvallisuus, laatu- ja tietoisuus, monipuolisuus ja tasapuolisuus.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan keskeisimmät päätökset vuonna 2024

Sähköinen allekirjoitus/ D10

Hyvinvoinnin ja sivistyksen ajankohtaiset asiat

Luhangan koulun lukuvuoden 2024-2025 työ- ja loma-ajat

Kokouskutsusta päättäminen lopuksi toimikaudeksi

Luhangan kunnan varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelma keväälle 2024

Luhangan kunnan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

Luhangan kunnan kotouttamisohjelma vuodelle 2024

E-kirjasto

Luhangan koulun tuntikehys lukuvuodelle 2024-2025

Luhangan koulun toimintasuunnitelman 2024 päivitys

Luhangan koulun, varhaiskasvatuksen ja kirjaston turvallisuussuunnitelman päivitys 2024

Luhangan kunnankirjaston kesän 2024 aukioloajat

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut 1.8.2024 alkaen

Selvityspyyntö Luhangan kunnan varhaiskasvatuksen järjestämisestä LSSAVI/22275/2023

Vapaa-aikatoimen avustukset toimintavuodelle 2024

Luhangan koulun kesäilttis

Luhangan kunnan uimakoulun järjestäminen 2024

Varhaiskasvatuksen sulkukesä 2024

OKM:n vahvistamat esi- ja perusopetuksen yksikköhinnat vuonna 2024

Luhangan kunnankirjaston aukioloajat 1.10.2024 alkaen

Varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelma syksyille 2024

Luhangan koulun lukuvuosisuunnitelma 2024-2025

Sivistystoimen työterveyden määräaikaisten työpaikkaselvitykset

Luhangan koulun iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma 2024-2025

Luhangan koulun turvallisuussuunnitelman päivitys 2024-2025

Luhangan koulun kiusaamiseen puuttumisen malli 2024

Kuntien yhteistyökäytänteet nuorten hyvinvoinnin johtamisen ja osallisuuden tueksi, KYNÄ – hanke

Luhangan kunnan opiskeluhuollon suunnitelma

Luhangan, Joutsan ja Toivakan HYTE-neuvottelut 30.10.2024.

Sivistys- ja hyvinvointitoimen talousarvioehdotus vuodelle 2025

Kotoutumisohjelma

Sivistystoimen palkinto 2024

Luhangan vuoden 2024 liikuntateko

Teosto ry:n sopimus

Varhaiskasvatus

Sisältää kustannuspaikat:

Perhepäivähoito, Päiväkotihoidot, Lastenkotihoidontuki

Varhaiskasvatus	Tilinpäätös	Ta+muutos	Toteuma	Muutos	
Määräraha-aulukko	2023	2024	2024	2023–2024	%
				euroa	
Toimintatulot	4 645	3 000	20 388	15 743	338,9 %
Toimintamenot	-147 781	-145 387	-156 962	-9 181	-6,2 %
Toimintakate	-143 136	-142 387	-136 574	6 562	-4,6 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-143 136	-142 387	-136 574	6 562	-4,6 %

Toiminnan kuvaus / palveluajatus

Varhaiskasvatuksen keskeisenä tehtävänä oli tukea perheiden kasvatustyötä ja lasten myönteistä kasvua sekä kehitystä perheiden ja yhteiskunnan muuttuvien tarpeiden mukaisesti. Työelämän vaatimusten muuttuessa myös varhaiskasvatuksen tuli vastata perheiden tarpeisiin esimerkiksi tarjoamalla varhaiskasvatusta perheiden tarpeeseen muuttuvina läsnäoloaikoina.

Kotihoidon tuki koostuu hoitorahasta ja hoitolisästä, joista hoitolisä riippuu perheen tuloista. Perheen yli kolmevuotiaista mutta alle kouluikäisistä lapsista voi saada kotihoidon tukea, mikäli perheessä on vähintään yksi alle kolmevuotias lapsi, josta kotihoidon tukea maksetaan. Kotihoidon tuki maksetaan Kelan kautta, mutta kustannuksista vastaa kunta. Kotihoidontukea vuoden 2024 aikana sai 1–5 perhettä.

Luhangan kunta järjesti alle esikouluikäisille lapsille varhaiskasvatuspalvelut ryhmäperhepäivähoitona. Varhaiskasvatusta annetaan Tammijärvellä ryhmäperhepäivä-hoitokodissa, jossa paikkoja on yhteensä 12 alle 6-vuotiaille lapsille. Vuoden 2024 aikana kirjoilla ryhmäperhepäivähoidossa oli yhteensä yksitoista (11) lasta. Alle 3-vuotiaita lapsia oli kahdeksan (8) ja 3–5-vuotiaita lapsia oli (3). Henkilökunnasta eläköityi 1 helmikuussa. Varhaiskasvatuksen ryhmäperhepäivähoidossa työskenteli kaksi (3) lastenhoitajaa ja yksi (1) perhepäivähoitaja tarvittaessa.

Tarvittaessa varhaiskasvatuspalveluja pyritään hankkimaan ostopalveluna Jyväskylän seudulliselta päivähoidon palvelualueelta tai lähikunnista. Ostopalvelua käytetään Luhangassa silloin, kun perheiden hoidontarve liittyy esimerkiksi vuorotyön vaatimuksiin ja tarvitaan ilta- tai ympärivuorokautista hoitoa. Luhangan kunta ei ostanut vuonna 2024 varhaiskasvatuspalvelua muilta kunnilta. Luhangan kunta myy myös omia varhaiskasvatuspalvelujaan muille kunnille silloin kun varhaiskasvatuksen lapsimäärä sen sallii. Varhaiskasvatuksessa oli yksi (1) muun kuntalainen yli 3-vuotias lapsi vuonna 2024.

Ajankohtaista varhaiskasvatuksessa 2024

Vuonna 2018 voimaan astuneen varhaiskasvatuslain mukaan varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Päivähoito on näin osa tätä kokonaisuutta, jonka täydentää pedagogisesti perustellut kasvatuksen ja opetuksen osa-alueet.

Hyvityskäytännöt lasten poissaolojen aikana vanhemmille olivat käytössä, samoin ilmoitusvelvollisuus keväällä ja syksyllä lasten poissaoloista lomien tai muiden vapaiden vuoksi. Tämä auttoi suunnittelemaan toimintaa, järjestämään sisäisiä työjärjestelyjä tai sijaisuuksia. Ryhmäperhepäivähoito sijaitsee Luhangan koulun yhteydessä, mikä mahdollisti henkilökuntaresurssin joustavan käytön siellä, missä sitä tarvittiin ja mahdollisti sijaisuuksien järjestämisen sisäisin järjestelyin. Luhangan varhaiskasvatuksessa ei ole omaa varhaiserityisopettajaa. Varhaiskasvatuslain muutoksen jälkeen kaikilla varhaiskasvatuksen asiakkaila on oikeus kolmiportaiseen tukeen ja kaikissa varhaiskasvatussyksiköissä on annettava tarvittaessa erityisopetusta. Erityisopettajan palveluita ostamme tarvittaessa naapurikunnasta. Esiopetuksesta vastasi vuonna 2024 esiluokanopettaja.

Luhangan varhaiskasvatukseen on vuoden 2024 aikana päivitetty kunnan oma varhaiskasvatussuunnitelma ja tehty varhaiskasvatukselle turvallisuussuunnitelma ja lähietsintäohjeistus. Myös palo- ja pelastussuunnitelma on tehty uusiksi. Henkilökuntaa on perehdytetty turvallisuusohjeisiin ja häiriötilanteisiin. Henkilökunta on osallistunut hätäensiapu ja alkusammutus koulutuksiin elokuussa 2024.

Lasten yksilölliset varhaiskasvatussuunnitelmat laadittiin yksilöllisesti jokaiselle lapselle yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus toimi yhteistyössä Luhangan koulun kanssa. Varhaiskasvatuksessa liikutaan aktiivisesti lähimaastossa sekä käytetään säännöllisesti koulun liikuntatiloja. Varhaiskasvatuksesta asioitiin säännöllisesti myös kirjastossa.

Varhaiskasvatuksessa oli vuonna 2024 (1) TET- eli työelämään tutustu ja Joutsan yhtenäiskoulusta ja kesätoissa kolme (3) kesäharjoittelijaa.

Esiopetus

Sisältää kustannuspaikan:

Esiopetus

Esiopetus	Tilinpäätös	Ta+muutos	Toteuma	Muutos	
Määräraha-aulukko	2023	2024	2024	2023–2024	%
				euroa	
Toimintatulot	0	0	0	0	0,0 %
Toimintamenot	-55 259	-60 951	-63 332	-8 073	-14,6 %

Toimintakate	-55 259	-60 951	-63 332	-8 073	-14,6 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-55 259	-60 951	-63 332	-8 073	-14,6 %

Perusopetus

Sisältää kustannuspaikat:

Luhangan koulu, Kerhotoiminta, Erityisopetus, Koululaisten iltapäivätoiminta

Perusopetus	Tilinpäätös	Ta+muutos	Toteuma	Muutos	
Määrärahataulukko	2023	2024	2024	2023–2024	%
				euroa	
Toimintatulot	77 469	6 000	11 380	-66 089	-85,3 %
Toimintamenot	-689 018	-746 535	-530 859	158 159	-23,0 %
Toimintakate	-611 549	-740 535	-519 479	92 070	-15,1 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-611 549	-740 535	-519 479	92 070	-15,1 %

Toimintavuonna 2024 esi- ja perusopetusta annettiin Luhangan koulussa Tammijärvellä.

Luhangan koulussa oli 31.12.2024 yhteensä 42 oppilasta. Heistä kolme (3) osallistui esiopetukseen ja 41 perusopetukseen. Oppilaat tulivat Luhangan kouluun neljän (4) kunnan alueelta: Luhangasta, Joutsasta, Jyväskylästä ja Hartolasta.

Luhangan koulun kotikuntatilasto 31.12.2024

Kunta	Esiopetus	1.–6.lk	Yhteensä
Hartola	-	1	1
Joutsa	-	5	5
Jyväskylä	-	2	2
Luhanka	1	33	33
Yhteensä oppilaita	1	42	42

Luhangan koulun henkilökunta

Vuonna 2024 Luhangan koululla työskenteli yhteensä neljä (4) luokanopettajaa. Luokanopettajista kolme (3) työskenteli vakinaisessa luokanopettajan virassa. Yksi (1) luokanopettajista toimi päätoimisena tuntiopettajana (luokanopetus) ja yksi (1) luokanopettajista toimi määräaikaisessa tehtävässä ajalla 10.8.23–31.7.24.

Elokuusta 2023 alkaen laaja-alaisen erityisopettajan tehtävää hoitanut kaksoiskelpoinen opettaja vastasi kieltenopetuksesta (englanti ja ruotsi) 12 tuntia viikossa, käsitöistä 5 tuntia viikossa ja laaja-alaisen erityisopetuksesta 7 tuntia viikossa.

Koulun henkilökuntaan kuului yksi (1) vakituinen koulunkäynninohjaaja, joka työskenteli oppitunneilla kouluaikaan ja iltapäivällä hän toimi vastuullisena ohjaajana iltapäivätoiminnassa eli ilttiksessä. Lisäksi koululle palkattiin yksi (1) koulunkäynninohjaaja määräaikaiseen tehtävään ajalle 30 h/vko. Samalla tämä työntekijä toimi joustavasti sijaisena sekä varhaiskasvatuksessa että luokanopetuksessa.

Luhangan koulun henkilökunnan kokoonpano 1.1.-31.12.2024

Opetushenkilökunta	Työsuhde (virka/määräaikainen)	Opetusvelvollisuus/ työtunnit/viikko
Luokanopettaja / 1.8.2024 alkaen koulunjohtaja	Virka toistaiseksi	24 h /23 h
Luokanopettaja	Virka toistaiseksi	24 h /26 h
Esiluokanopettaja	Virka toistaiseksi	24 h/ 23 h
Päätoiminen tuntiopettaja (erityisopetus, kielet ja käsityö)	Virka toistaiseksi	24/12 h
	Yhteensä	120 h/ 127 h
Muu henkilökunta		
Koulunkäynninohjaaja	Työsuhde toistaiseksi	38 h 15 min/viikko
Koulunkäynninohjaaja	Työsuhde määräaikainen	30 h/viikko

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta on päättänyt hyväksyä Luhangan koulun tuntikehykseksi 127 h lukuvuodelle 2023–2024.

Luhangan kunnassa esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta ennen esiopetuksen alkua ja sen jälkeen järjestettiin vuonna 2024 ryhmäperhepäivähoitokodissa ja koululla. Koulun alkuopetuksen oppilaiden osalta aamupäivätoimintaa järjestettiin samoin tarvittaessa varhaiskasvatuksessa. Luhangan koulun vakituinen koulunkäynninohjaaja toimi vastuuhjaajana koululaisten iltapäivätoiminnassa. Määräaikainen koulunkäynninohjaaja toimi vastuullisena toisena ohjaajana lapsiryhmän ollessa 12 tai enemmän. Koululaisten iltapäivätoimintaa järjestettiin vuonna 2024 päivittäin klo 12.45–16.00 välisenä aikana. Koululaisten iltapäivätoiminta täytti lakisääteisen iltapäivätoiminnan kriteerit, joten Luhangan koulu sai valtion myöntämän valtionosuuden toiminnan järjestämiseen. Tämä valtionosuus määräytyi vuoden 2023 ohjaustuntien mukaan.

Luhangan koulun iltapäivätoiminta

Koululaisten iltapäivätoimintaan vuonna 2024 osallistuneet lapset

Kuukausi	Lapsia
tammi	13
helmi	10
maalis	11
huhti	12
touko	10
elo	7
syys	7
loka	7
marras	7
joulu	7
Yhteensä	91

Koululaisten iltapäivätoimintaan koulupäivin sai ilmoittautua ensisijaisesti kaikki Luhangan koulun 1.–2. luokan oppilaat sekä muiden vuosiluokkien erityisen ja tehostetun tuen tarpeessa olevat oppilaat. Koululaisten iltapäivätoiminnassa toimi vuonna 2024 yksi ryhmä. Ryhmäkoosta määräytyi niin, että yhtä ohjaajaa kohti ryhmässä oli maksimissaan 12 lasta. Tämä määrä ylittyi tiistaisin, keskiviikkoisin ja torstaisin ja siksi ohjaajia toimi näinä päivinä ryhmässä kaksi. Iltapäivätoiminnassa ryhmän koko vaihteli kuitenkin päivittäin. Koululaisten iltapäivätoiminnasta perittiin osallistumismaksu perheiltä. Kunta järjesti toiminnassa mukana oleville kuljetuksen kerhoon ja kotiin koulukuljetusaikoina.

Iltapäivätoiminnassa tarjottiin lapsille välipala. Kesätoimintaa järjestettiin ajalla 3.6.–20.6.2024 ja siihen osallistui 11 lasta. Kesätoiminnassa oli mukana kesätyössä kaksi (2) luhankalaista nuorta. Kuljetuksia ei järjestetty kesätoimintaan osallistuville.

Luhangan koulun kerhotoiminta v. 2024

Kevätlukukauden 2024 keskiviikkoisin kokoontui puuhakerho 0.–2. luokkalaisille. Koulun syyslukukauden 2024 kerhotoiminta käynnistettiin lokakuussa 2024, kun koululla aloitti Parkour-kerho ”Loikkakopla” 0.–2. luokkalaisille ja torstaisin 3.–6. luokkalaisille. Maanantaisin ja torstaisin Parkour-kerhon kanssa vuorotteli heppa- ja kepparikerho.

Luhangan varhaiskasvatus ja koulu noudattavat sivistystoimenlautakunnassa 9.9.2015 §48 hyväksyttyä kulttuurisuunnitelmaa. Luhangan kunnan kulttuurisuunnitelma eli kulttuuripolku on luhankalaisen tavoitteellisen kulttuurikasvatuksen kulttuurisuunnitelma. Se sisältää kulttuurin vähimmäisvaatimukset, jotka jokaisen Luhangan koulun oppilaan, esikoulusta kuudenteen luokkaan, tulisi vuosittain saada. Kulttuuripolku etenee seitsemän vuoden syklissä. Näin jokainen koululainen pääsee osalliseksi jokaisesta teemavuodesta, eli polunmutkasta. Kulttuuripolulla kulkeminen kasvattaa lasten kulttuurista yleissivistystä, tukee kulttuuri-identiteetin muodostumista, vahvistaa luovuutta, mielikuvitusta ja itsetuntoa. Samalla kulttuurin moninaisuus tulee tutuksi. Se antaa rohkeutta kohdata uusia taidemuotoja sekä liikkuu ennakkoluulottomasti taiteen ja kulttuurin rajapinnoilla.

Luhangan koululla on ollut sopimus Visman kanssa keväästä 2017 asti. Tällä sopimuksella Vismalta on ostettu Luhangan koulun käyttöön asianhallintajärjestelmä Primus. Primus sisältää oppilaitoksen tietojenhallintarekisterin, arviointivälineen ja Luhangan koulun virallisen tietojen välitysjärjestelmän Wilman. Wilmaa käytetään kodin ja koulun väliseen viestintään. Wilman avulla huoltajat seuraavat oppilaansa opintosuorituksia ja poissaoloja. Wilman kautta voidaan lähettää perheille suojattuja viestejä ja tiedotteita. Koulun henkilökunta voi kannustaa ja antaa myönteistä palautetta oppilaalle Wilman kautta tuntimerkintöjä antamalla. Luokan- ja aineenopettajat vastaavat oppilaiden poissaolojen ja arvioinnin merkinnöistä Wilmaan. Wilmaan dokumentoidaan oppilaiden henkilökohtaiset pedagogiset asiakirjat. Pedagogiset asiakirjat ovat tehostettua tukea saavien oppilaiden henkilökohtaiset oppimissuunnitelmat samoin kuin erityistä tukea saavien oppilaiden henkilökohtaiset oppimisen järjestämistä koskevat suunnitelmat. Kaikki näihin liittyvät huoltajien ja oppilaiden väliset tapaamiset ja säännöllinen suunnitelmien arviointi ja päivittäminen ovat myös Wilmaan kirjattavia asiakirjoja. Wilmaan dokumentoidaan myös oppilashuollollinen monialainen yhteistyö oppilashuoltokertomuksina. Wilmaan kirjataan lisäksi kaikki koulun käytettävissä olevat kurinpidolliset toimenpiteet kasvatuskeskustelujen ja jälki-istuntojen osalta.

Ympäristökasvatusjärjestö FEE Suomi on myöntänyt Luhangan koululle Vihreän lipun osoitukseksi suunnitelmallisesta ja korkeatasoisesta ympäristökasvatustyöstä. Vihreä lippu on kansainvälinen kestävä kehityksen ohjelma ja kasvatusalan ympäristösertifikaatti, joka toimii jo 68:ssä eri maassa ympäri maailman.

Ohjelman avulla koulu on onnistunut konkretisoimaan kestävän kehityksen periaatteita liittämällä ne jokapäiväiseen kasvatustoimintaan. Lapset ovat Vihreä lippu -toiminnassa aktiivisia vaikuttajia aikuisten rinnalla niin suunnittelussa, päätöksenteossa, toteutuksessa kuin tulosten arvioinnissakin. Vihreä lippu toimintaan kuulumisesta peritään lukuvuosimaksu 275 €.

Yleissivistävä koulutus

Sisältää kustannuspaikat:

Kansalaisopisto ja musiikkitoiminta

Yleissivistävä koulutus	Tilinpäätös	Ta+muutos	Toteuma	Muutos	
Määräraha-aulukko	2023	2024	2024	2023–2024	%
				euroa	
Toimintatulot	0	0	0	0	0,0 %
Toimintamenot	-15 454	-21 602	-15 707	-253	-1,6 %
Toimintakate	-15 454	-21 602	-15 707	-253	-1,6 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-15 454	-21 602	-15 707	-253	-1,6 %

Luhangan kunta osti vuonna 2024 kansalaisopistopalvelut Jyväskylän kansalaisopistolta. Kansalaisopiston keskeinen tehtävä on yleissivistävä aikuiskoulutus ja sen kehittäminen. Opiston toiminnan tavoitteena on kannustaa kaikkia kuntalaisia kehittämään omia kykyjään ja taipumuksiaan niillä osaamisen alueilla, jotka opiskelijaa itseään kiinnostavat ja jotka rikastuttavat sekä yksilöä että hänen ympäristöään.

Kansalaisopiston kurssitarjonta kevätkaudella 2024

Luhangan koulu, Luhanka	Kehräämö, Luhanka	Kylätalo, Luhanka	Hauhanpohjantie 84, Luhanka
Musiikkikurssi Kankaankudonta B Seniorikuntoliikunta A Kuntosaliharjoittelu tutuksi	Kankaankudonta A	Tuunaa ja ompele uutta Lihaskuntokurssi Seniöri kuntoliikunta B Hyvinvointipäivä aikuisille	Taonnan peruskurssi

Kansalaisopiston kurssitarjonta syyslukukaudella 2025

Luhangan koulu, Luhanka	Kehräämö, Luhanka	Kylätalo, Luhanka	Hauhanpohjantie 84, Luhanka
Musiikkikurssi Kankaankudonta B Senioriliikunta Kuntosaliharjoittelu Lihaskunta ja kehonhuolto	Kankaankudonta A	Tuunaa ja ompele uutta Tanssillinen kuntojumppa Seniöri liikunta Lihaskunta ja kehonhuolto Hyvinvointipäivä aikuisille	Taonnan peruskurssi

Musiikki- ja taideoppilaitokset

Musiikki- ja taideopetusta ostetaan Puulan seutuopistolta Joutsasta. Luhangan kunta on tehnyt Puulan seutuopiston kanssa sopimuksen 1997. Oppilaspaikoista sovitaan vuosittain.

Vapaa-aikatoimi

Luhangan koulun liikuntasalin käytön maksuttomuus on mahdollistanut eri lajien ja eri seurojen harrastamisen hyvissä tiloissa ilmaiseksi. Luhangan koulun liikuntasalissa on sekä varattuja että vapaita käyttövuoroja, jolloin kyläläiset saavat vapaasti käyttää tiloja liikunnan harrastamiseen. Salin yhteydessä on myös kuntosali. Liikuntasalin vuorot varataan koulun syyslukukauden alkaessa.

Luhangan koululla vanhassa koulurakennuksessa on luokkatila, jota seurat ja yhdistykset voivat käyttää kokoustilana ilmaiseksi.

Kylätalolla on pienryhmätiloja ja kuntosali on avoinna kuntalaisten käyttöä varten ilmaiseksi. Kylätalon voi varata kunnanviraston kautta erilaisia yksityistilaisuuksia varten. Kylätalolla pidetään myös kansalaisopiston vetämiä kursseja.

Luhangan kunta järjesti rantauimakoulun juhannuksen jälkeisellä viikolla Tammijärven uimarannassa. Uimakoulu ostettiin yksityiseltä palvelun tuottajalta (Tahto Works) Talvella Luhangan kirkonkylällä ja Tammijärvellä kunnossa pidettävät hiihtoladut ja luistelukaukalo.

Kulttuuritoimi

Sisältää kustannuspaikat:

Kirjasto, Kulttuuri ja Kulttuuritoimen avustukset

Kulttuuritoimi	Tilinpäätös	Ta+muutos	Toteuma	Muutos	
Määrärahataulukko	2023	2024	2024	2023–2024	%
				euroa	
Toimintatulot	0	400	0	0	0,0 %
Toimintamenot	-92 135	-75 603	-77 097	15 038	-16,3 %
Toimintakate	-92 135	-75 203	-77 097	15 038	-16,3 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-92 135	-75 203	-77 097	15 038	-16,3 %

Luhangan kunnassa on kaksi kirjastoa: Tammijärven kirjasto ja Kylätalon kirjasto kirkonkylällä. Kirjastoissa on yksi yhteinen kirjastonhoitaja, joka hoitaa kirjastopalveluja vuoropäivinä molemmissa toimipisteissä.

Kertomusvuonna pääkirjaston ja Tammijärven kirjaston aukiolotunnit olivat yhteensä 1 620 tuntia (1 735 tuntia v. 2023), mistä Tammijärven kirjaston osuus oli 804 h (866 h vuonna 2023) ja kylätalon kirjaston osuus 816 h (866 h) vuonna 2023) Edellisvuoteen verrattuna kokonaisaukioloaika laski jonkin verran, sillä kumpaakin kirjastoa pidettiin auki tunnin viikossa vähemmän avoinna 1.10.2024 alkaen.

Luhangan kunnankirjaston toimipisteiden aukioloaikoihin tuli muutoksia siten, että toimintavuonna 2024 kylätalon kirjastossa oli heinäkuussa laajennetut aukioloajat. Muulloin kirjastot olivat normaalisti avoinna ympäri vuoden kertomusvuonna.

Kirjastoaineisto ja hankinta

Kunnankirjaston kokoelma koostui 31.12.2024 seuraavasti:

	Aineisto	Hankinta 2024	
Kirjat	20 029	312	-sanomalehdet 8
Muu aineisto	1 079	0	- aikakauslehdet 75
Yhteensä 31.12.2024	21 108	312	

Luhangan kunnankirjaston kokoelma sisälsi kertomusvuonna yhteensä 21 108 eri nimekettä (20 886 v. 2023). Vuonna 2024 kirjoja oli yhteensä 20 029 (19 748 kappaletta) ja muuta aineistoa kuten karttalehtiä, nuotteja ja audiovisuaalista aineistoa 1 079 kappaletta (1 078 kappaletta). Kylätalon kirjastossa tilastoitiin olevan 12 187 kirjaa ja 468 muuta aineistoa. Tammijärven kirjastossa puolestaan oli 7 842 kirjaa ja muuta aineistoa 611 vuoden 2024 lopussa.

Luhangan kunnankirjastoon tehtiin hankintoja yhteensä 312 kappaletta, josta kirjoja yhteensä 312 kappaletta. Muuta aineistoa ei hankittu. Muuksi aineistoksi lasketaan tässä yhteydessä karttalehdet, nuotit ja audiovisuaalinen aineisto eli videot, cd-levyt, cd-rom-levyt, äänikirjat, äänilevyt, kasetit, dvd:t ja moniviestimet. Aikakausi- ja sanomalehtiä ei lasketa kokoelma- eikä hankintalukuihin. Viime vuonna

kylätalon kirjastoon hankittiin kirjoja yhteensä 189 (288 kappaletta v. 2023) Sen sijaan Tammijärven kirjaston kokoelmiin liitettiin 123 kirjaa (244 kappaletta v. 2023).

Poistoja tehtiin yhteensä 90 kappaletta: kirjastojen kokoelmista poistettiin 90 kirjaa. Tammijärven kirjaston kokoelmista poistettiin 44 kirjaa. Pääkirjastosta poistettiin 46 kirjaa. Lehtien poistoja ei lasketa opetusministeriön tilastoihin.

Vuonna 2023 Luhangan kylätalon kirjastoon ilmestyi 6 sanomalehteä koko vuoden: Helsingin Sanomat, Itä-Häme, Joutsan Seutu, Kotimaa, Maaseudun tulevaisuus ja Keskisuomalainen. Tammijärven kirjastoon puolestaan tuli 2 lehteä: Joutsan Seutu ja Helsingin Sanomat. Aikakauslehtiä ja kokoelmiin liitettyjä ammatti- ja ilmaislehtiä tuli kirjastoihin yhteensä 75 viikkovuosikertaa, joista Tammijärven kirjastoon 25 viikkovuosikertaa ja pääkirjastoon 50 viikkovuosikertaa. Edellisvuoteen verrattuna lehtimäärä laski jonkin verran, sillä vuonna 2023 tuli yhteensä 81 ammatti-, ilmaisjakelu- ja aikakauslehteä.

Kirjastoaineisto kirjastoissa

	Pääkirjasto	Tammijärvi	Yhteensä
Kirjat	12 187	7 842	20 029
Muu aineisto	468	611	1 079
Yhteensä 31.12.2023	12 655	8 453	21 108

Lainaustoiminta ja kirjaston käyttö

Vuonna 2024 Luhangan kunnankirjastosta lainattiin yhteensä 5 527 (v. 2023 5 200 kirjaa, nuottia, karttaa, lehteä tai av-aineistoa, (kokonaislainaus = paikallislainat + saadut kaukolainat). Paikallislainoiksi lasketaan suoraan asiakkaille omista kokoelmista annetut lainat ja niiden uusinnat. Kirjastot eivät lähettäneet kaukolainoja kertomusvuonna 20240.

Kirjastoista kirjoja lainattiin yhteensä 4 791 (4 623) kappaletta ja muuta aineistoa 736 (581) kappaletta. Kaukolainoja ei ole tilastoitu vuodesta 2022 alkaen. Kirjoja pääkirjastosta lainattiin 2 415 (2 263) kirjaa ja muuta aineistoa 269 (308) kappaletta ja Tammijärvellä puolestaan lainattiin kirjoja 2 376 (2 360) kappaletta ja muuta aineistoa 467 (273) kappaletta. Kokonaislainaus nousi hiukan edellisvuoteen verrattuna. Viime vuonna kokonaislainaus oli asukasta kohden 7,9 ja edellisvuonna 7,4 kappaletta.

	Pääkirjasto	Tammijärvi	Yhteensä
Lainaus yht.	2 684	2 843	5 527
Kirjalainat	2 415	2 376	4 791
Muun aineiston lainat	269	467	736
Saadut kaukolainat	0	0	0
Paikallislainaus yht.	2 684	2 843	5 527
Lähetetyt kaukolainat	0	0	0
Lainaus/asukas			7,9
Kirjastokäynnit	1 748	1 535	3 283
Kirjastokäyntejä/asukas			4,7
Lainaajia	138	105	195

Vuonna 2024 Luhangan kunnankirjastoon tehtiin 3 283 (3 314 v. 2023) kirjastokäyntiä, josta Tammijärven kirjastoon 1 535 (1 626) käyntiä ja pääkirjastoon 1 748 (1 688) käyntiä. Kirjastokäynnit laskivat 0,9 % edellisvuoteen verrattuna. Tammijärven kirjastossa asioi päivittäin keskimäärin 11 asiakasta kertomusvuonna ja edellisvuonna 11 asiakasta, joten keskimääräinen käyntimäärä pysyi samana. Pääkirjastossa asioi päivittäin 12 asiakasta ja edellisvuonna 11 asiakasta ja näin ollen kävijämäärä nousi hiukan pääkirjastossa.

Tilastointivuonna 2024 lainausoikeuttaan käytti yhteensä 195 eri asiakasta Luhangan kunnankirjastojen toimipisteissä, edellisvuonna lukema oli 190 eri asiakasta. Uusia lainaajia Tammijärven kirjasto sai 6 henkilöstä ja pääkirjasto 13 henkilöstä.

Yleistä

Kirjastonhoitaja on pitänyt aikuisten lukupiiriä yhteistyössä Luhangan Marttojen kanssa viime vuonna. Lasten lukupiirejä, kirjavinkkauksia ja satutunteja on pidetty esikoululaisille ja 1.–6.luokkalaisille. Lisäksi satutunteja on järjestetty päivähoidon lapsille.

Kaikissa Keskikirjastoissa on käytössä Axiellin Aurora kirjastojärjestelmä. Viime vuonna 2023 otettiin käyttöön Axiellin Aurora Gold -kirjastojärjestelmä. Toimintavuonna 2020 Axiellin Arena-verkkokirjaston tilalle tuli uusi verkkokirjasto Keski-Finna (keski.finna.fi). Kirjastokortin lisäksi asiakas tarvitsee kirjastostaan saatavan salasanan käyttääkseen verkkokirjaston palveluita.

Keski-Suomen maakunnan kirjastojen välillä kuljetetaan seutulainoja pari kertaa viikossa.

Luhangan kirjastoissa on yhteensä 8 tietokonetta, joista osa on kirjastonhoitajan ja osa asiakkaiden käytössä. Lisäksi Tammijärven kirjastossa on 8 siirrettävää tablettia ja pääkirjastossa 1 siirrettävä tabletti sekä asiakkaiden että henkilöstön käyttöön.

Vapaa-aikatoimi

Sisältää kustannuspaikat:

Liikunta ja urheilu, Nuorisotyö, Vapaa-aikatoimen avustukset

Vapaa-aikatoimi	Tilinpäätös	Ta+muutos	Toteuma	Muutos	
Määräraha-aulukko	2023	2024	2024	2023–2024 euroa	%
Toimintatulot	0	0	300	300	100,0 %
Toimintamenot	-31 131	-45 781	-23 888	7 243	-23,3 %
Toimintakate	-31 131	-45 781	-23 588	7 543	-24,2 %
Poistot	-3179	-2490	-2490	689	-21,7 %
Tilikauden tulos	-34 310	-48 271	-26 078	8 232	-24,0 %

Vuodesta 2004 alkaen Luhangassa on jaettu vuosittain sivistystoimen palkinto. Sivistystoimen palkinto jaetaan joko yhdelle tai useammalle sivistyksen, kulttuurin tai vapaa-ajan saralla kunnostautuneelle kuntalaiselle. Toimintavuonna 2024 kuntalaisia osallistettiin palkitsemiseen keräämällä heiltä ehdotuksia

palkinnon saajaksi. Ehdotuksia tuli useita ja näiden ehdotusten perusteella lautakunta valitsi sivistystoimen kulttuuripalkinnon saajaksi Huilaamon yrittäjät. Palkinnon suuruus oli 700 €.

Keski-Suomen Liikunta ry toivoi, että kunnat valitsevat omasta kunnastaan vuoden 2024 liikuntateko - palkinnon saajan. Palkittavan valinnassa tuli nostaa esiin kunnassa merkittävästi liikunta-aktiivisuutta lisäävä toimija/toiminta. Palkittava sai olla valmentaja, ohjaaja, urheiluseura tai muu toimija/toiminta. Sivistys- ja hyvinvointilautakunta nimesi vuoden 2024 liikuntateon saajaksi ahkeran talkoolaisen ja liikkujan Kauko Tiiron.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta jakoi vapaa-aikatoimen avustukset (5000 e) vuodelle 2024 luhankalaisille toimijoille seuraavasti:

Luhangan Ampujat ry	1250 €
Luhangan Väre ry	1250 €
MLL:n Luhangan paikallisyhdistys ry	1250 €
Tammijärven Tammi ry	1250 €

Tekninen toimi

Tekninen toimi ja ympäristölautakunta s/u	Tilinpäätös 2023	Ta+muutos 2024	Toteuma 2024	Muutos 2023–2024	
				euroa	%
Määräraha-aulukko					
Toimintatulot	704 798	637 919	800 177	162 258	23,0 %
Toimintamenot	-1 564 130	-1 367 731	-1 285 426	82 305	-5,3 %
Toimintakate	-859 332	-729 812	-485 249	244 563	-28,5 %
Poistot	-184 506	-187 011	-458 536	-269 948	-146,3 %
Tilikauden tulos	-1 043 838	-916 823	-943 785	-25 385	-2,4 %

Tekninen ja ympäristölautakunta

		Läsnä kpl
Puheenjohtaja	Hannu Inkeroinen	7
Varapuheenjohtaja	Sakari Halmemies	7
Jäsen 8.5.2024 asti	Karoliina Heikkonen	0
Jäsen 8.5.2024 alkaen	Päivi Ahola	3
Jäsen	Pirjo Kosonen	8
Jäsen	Kimmo Laine	8
Varajäsenet		
Hannu Inkeroinen varajäsen	Risto Masalin	0
Sakari Halmemies varajäsen	Vuokko Kalmari-Haverinen 8.5.2024 asti	0
	Elina Virtaniemi 8.5.2024 alkaen	1
Karoliina Heikkosen/ Päivi Aholan varajäsen	Antti Aro	0
Pirjo Kososen varajäsen	Satu Satosaari-Paakkinen	0
Kimmo Laineen varajäsen	Ville Nyman	0
Esittelijä, pöytäkirjanpitäjä	Reijo Koivuniemi	3
Esittelijä, pöytäkirjanpitäjä	Marika Masalin-Weijo	8
Esittelijä	Risto Salonen	5
Kunnanjohtaja, pöytäkirjanpitäjä	Tuomo Kärnä	2
Kunnanhallituksen pj.	Hilkka Weijo	4

Hallinto ja suunnittelu

Sisältää kustannuspaikan:
Teknisen toimen hallinto

Hallinto ja suunnittelu	Tilinpäätös	Ta+muutos	Toteuma	Muutos	
Määräraha-aulukko	2023	2024	2024	2023–2024	%
				euroa	
Toimintatulot	0	0	1 700	1 700	100,0 %
Toimintamenot	-84 691	-177 385	-110 137	67 248	-79,4 %
Toimintakate	-84 691	-177 385	-108 437	68 948	-81,4 %
Poistot	0	0	0	0	
Tilikauden tulos	-84 691	-177 385	-108 437	68 948	-81,4 %

Kertomusvuoden aikana pidettiin 8 lautakunnan kokousta, joissa pöytäkirjaan on kirjoitettu 74 pykälää.

Tekninen ja ympäristölautakunnan keskeisimmät päätökset 2024

Kokouskäytännöistä päättäminen loppuksi toimikaudeksi
Hallintopakohakemus/Latamäen tuulivoimala
Kunnan kiinteistöjen ja asuntojen vuokranmaksun tarkastaminen
Jättemaksujen määräytyminen
Oikaisuvaatimus lautakunnalle rakennuslupa nro 24-0001-R
Jättemaksujen maksuunpanoluettelo vuodelle 2024
Luhangan kunnan valmistuskeittiön ateriahinnat 2023–2024
Yksityistieavustukset 2024
Jätehuoltomääräysten päivitys
Talousarvion toteutuminen
Luhangan kunnan rakennusjärjestyksen uusiminen
Luhangan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen taksa ja maa-ainestaksa
Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma 2024–2026
Pohjavesialueiden suojelusuunnitelma
Lämmityspuupelletin hankinta talvikaudelle 2024–2025
Luhangan kunnan jätteenkuljetusjärjestelmäpäätös
Teknisen ja ympäristölautakunnan talousarvion toteutuminen
Teknisen ja ympäristölautakunnan talousarvioesitys vuodelle 2025
Jätetaksa
Liikennemerkkin asettaminen Rekolankyläntielle
Rakennusvalvontaviranomaisen taksa
Teknisen ja ympäristölautakunnan talousarvion toteutuminen

Lisäksi käsiteltiin yksi poikkeamislupa kiinteistölle, joka myönnettiin, sekä neljä jätemaksumuistutusta.

Rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu ja ympäristöterveydenhuolto

Sisältää kustannuspaikat:

Rakennusvalvonta, Ympäristönsuojelu, Ympäristöterveydenhuolto

Rakennusvalvonta ja ympäristö	Tilinpäätös	Ta+muutos	Toteuma	Muutos 2023–2024	
Määräraha-aulukko	2023	2024	2024	euroa	%
Toimintatulot	48 503	42 100	59 786	17 686	36,5 %
Toimintamenot	-150 277	-140 253	-166 475	-26 222	-17,4 %
Toimintakate	-101 774	-98 153	-106 689	-8 536	-8,4 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-101 774	-98 153	-106 689	-8 536	-8,4 %

Rakennusvalvonta

Vuonna 2024 rakennustarkastajana toimi Risto Salonen. Rakennusvalvonnan tehtävien hoitaminen ostettiin Joutsan kunnalta. Salonen teki töitä Luhangan kuntaan keskimäärin 1 pv/vko.

Lupapäätökset jakautuivat seuraavasti:

Rakennuslupa	13 kpl
Rakennuslupan jatko	- kpl
Toimenpidelupa	6 kpl
Ilmoitus	1 kpl
Purkamislupa	- kpl
Purkamisilmoitus	- kpl
Maisematyölupa	1 kpl
Poikkeamispäätös	1 kpl

Ympäristönsuojelu

Kunnan ympäristönsuojelu tuottaa kunnan asukkaille, yrityksille ja yhteisöille kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäväalueeseen kuuluvia palveluja. Lisäksi ympäristönsuojeluviranomainen tekee hylättyjen ajoneuvojen siirto- ja romutuspäätökset. Eri tehtäväalueita ovat ilman suojele, jätehuollon valvonta, luonnonsuojelu, maa-ainesten otto, meluntorjunta ja vesien suojele. Työmuotoja ovat esimerkiksi lupa-asioiden ratkaiseminen, valvonta, ohjaus, neuvonta ja lausuntojen antaminen. Lisäksi ympäristötarkastaja on osallistunut jätehuollon järjestämisen tehtäviin sekä Dynasty 10 tiedonhallintajärjestelmän käyttöönottoon. Heinä- ja elokuussa ympäristönsuojelussa työskenteli työharjoittelija.

Ympäristötarkastaja oli yleensä paikalla tammikuusta heinäkuun loppuun kahtena päivänä viikossa (maanantai ja tiistai). Muina aikoina ympäristötarkastajan palvelua myytiin Joutsan kunnalle. Elokuussa ympäristötarkastajan palvelua alettiin myydä myös Toivakan kunnalle 6 päivää kuukaudessa Joutsan päivien pysyessä ennallaan. Näin ollen ympäristötarkastaja oli paikalla Luhangassa keskimäärin 2–3 päivää kuukaudessa.

Ympäristöterveydenhuolto

Luhanka kuuluu Jyväskylän seudun ympäristöterveyden yhteistoiminta-alueeseen. Terveystoimintalain mukaan ympäristöterveydenhuoltoon kuuluvat terveydensuojelu, tupakkalain ja elintarvikkeiden valvonta sekä eläinlääkintähuolto.

Liikenneväylät

Sisältää kustannuspaikat:

Liikenneväylät ja Kunnossapitoavustukset yksityisteille

Liikenneväylät	Tilinpäätös	Ta+muutos	Toteuma	Muutos	
Määräraha-aulukko	2023	2024	2024	2023–2024	%
				euroa	
Toimintatulot	0	0	0	0	0,0 %
Toimintamenot	-57 113	-71 797	-53 705	18 092	-31,7 %
Toimintakate	-57 113	-71 797	-53 705	18 092	-31,7 %
Poistot	-14 740	-18 696	-18 696	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-71 853	-90 493	-72 401	18 092	-25,2 %

Kunnossapidettävää tiestöä kunnan hoidossa oli n. 4,75 km.

Yksityistiet

Yksityistiet jaotellaan kahteen ryhmään, entisiin valtionapua saaneisiin yksityisteihin sekä kunnan avustusta saaviin järjestäytyneisiin yksityisteihin.

Vuonna 2024 kunnan avustusta yksityisteiden kunnossapitoon haki 16 entistä valtionapua saanutta yksityistietä (pituus yhteensä 111,46 km) sekä 12 kunnan avustusta saavaa järjestäytyntä yksityistietä (pituus yhteensä 38,47 km). Yksityisteiden kunnossapitoon ja parantamiseen myönnettiin avustuksia yhteensä 29 999,26 €.

Entiset valtionapua saaneet yksityistiet saivat avustusta yhteensä 19 999,44 €, josta pienin avustus oli 242,02 € ja suurin 3372,95 €. Osakkaita oli yhteensä 1003 kpl. Kunnan avustusta saavat järjestäytyneet yksityistiet saivat avustusta yhteensä 9999,82 €, josta pienin avustus oli 170,73 € ja suurin 1858,24 €. Osakkaita oli yhteensä 224 kpl.

Jätehuolto

Sisältää kustannuspaikat:
Jätehuollon ylläpito

Jätehuolto	Tilinpäätös	Ta+muutos	Toteuma	Muutos	
Määräraha-aulukko	2023	2024	2024	2023–2024	%
				euroa	
Toimintatulot	120 057	111 200	144 581	33 381	27,8 %
Toimintamenot	-168 434	-118 547	-182 741	-64 194	-38,1 %
Toimintakate	-48 377	-7 347	-38 160	-45 507	-94,1 %
Poistot	0	-1104	-1104	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-48 377	-8 451	-39 264	-45 507	-94,1 %

Jätteenkuljetusjärjestelmä

Kunnassa on ollut käytössä rinnakkaiset jätehuoltojärjestelmät: sopimusperusteinen jätteenkuljetus ja kunnan järjestämä jätteenkuljetus. Edellinen tarkoittaa sitä, että jätteen haltija tekee sopimuksen jäteyrittäjän kanssa jätteiden kuljetuksesta ja hankkii oman jäteastian sekä suorittaa maksun kyseiselle yrittäjälle. Jälkimmäisessä jätteen haltija tuo jätteen kunnan keräyspisteeseen.

31.10.2024 § 52 Tekninen- ja ympäristölautakunta teki päätöksen jätteenkuljetusjärjestelmästä. Kunta päätti siirtyä kunnan järjestämään jätehuoltoon jätelain (646/2011) 32–36 §:n mukaisesti sekalaisen yhdyskuntajätteen (ns. sekajäte) osalta, kunnan järjestämänä aluekeräyksenä. Kiinteistön haltijan järjestämä jätehuolto kiinteistökohtaisena on edelleen mahdollinen ilmoittamalla siitä kunnalle. Saostus- ja umpikaivolietteen pidetään edelleen kiinteistön haltijan järjestämänä jätehuoltona. Liikekiinteistöt ja muuta kuin asumiseen liittyvää jätettä tuottavat kiinteistöt kuuluvat kiinteistön haltijan järjestämään jätehuoltoon.

Edellä mainittua päätöstä itseoikaistiin 28.11.2024 § 67 siltä osin, että sekalaisen yhdyskuntajätteen osalta sopimusperusteinen, kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus lakkaa vuoden 2027 loppuun mennessä.

Tarve kuljetusjärjestelmäpäätöksen tekemiseen tunnistettiin jätehuoltomääräyksiä päivitettäessä. Lausunnossaan jätehuoltomääräyksistä ELY-keskus toi esille, että lainvoimaisia kuljetusjärjestelmäpäätöksiä ei ole tehty.

Jätteiden keräyspisteet

Kunnassa on seitsemän sekajätteen keräyspistettä. Keräyspisteitä ovat Kettukangas, Keihäsniemi, Rekolankyläntien risteys, Tammipohja (vanha meijeri), Hauhanpohjantien risteys sekä Lempäässä Papinmäen risteys ja Rantakylän- ja Kesäniementien risteys. Kirkonkylän sataman sekajäteastia on tarkoitettu ainoastaan satamaa käyttäville. Muissa pisteissä paitsi Papinmäen risteyksessä kerätään kuivajätteen ohella keräyspaperia, kartonkia, lasia, muovia ja metallia. Jätehuollon ohjeita ja verkkosivuja kehitettiin tarpeiden mukaan. Kompostirekisterin keräämistä jatkettiin.

Metalliromut, autonrenkaat, akut, öljynsuodattimet ja jäteöljy on toimitettu Auto- ja konekorjaamo Jarmo Ikoselle. Metallirohua varten kunta on vuokrannut em. paikkaan vaihtolavan Retekolta.

SER-jätteen keräyskontti on Kylätalon pihalla os. Kotipellontie 1. Kierrätyspisteelle voi tuoda SER-jätettä Luhangan pääkirjaston aukioloaikoina. Konttiin voi jättää myös akut ja paristot. Kirjastonhoitaja avaa kontin pyydettyä. Kontti pidetään muuten lukittuna mm. tietoturvasyistä. Kylätalon pihalla on myös vaarallisen jätteen kaappi. Kotitalouksissa syntyviä vaarallisten jätteiden tuontia varten kirjastonhoitajalta saa avaimen kaappiin kirjaston aukioloaikoina. Lääkejätteitä ja viiltäviä ja pistäviä jätteitä kerätään Tammijärven apteekilla.

Jätehuollon maksut

Lupalautakunnan 26.10.2021 § 11 uudistaman ja tekninen ja ympäristölautakunnan 25.10.2023 § 58 hyväksymän jätetaksan mukaan kunnan järjestämän keräyksen jätemaksu 2024 vakituksilta asunnoilta oli 80 €/vuosi (sis. alv 24 %), kun kiinteistöllä asui yksi henkilö, 165 €/vuosi (sis. alv 24 %), kun kiinteistöllä asui 2–3 henkilöä ja 200 €/vuosi (sis. alv 24 %), kun kiinteistöllä asui 4–6 henkilöä. Mikäli kiinteistöllä asui yli kuusi henkilöä, lisämaksu edelliseen maksuluokkaan oli 30 €/hlö (sis. alv 24 %). Vapaa-ajan asuntojen jätemaksu oli 70 €/vuosi (sis. alv 24 %). Jätetaksuilla katetaan sekajätteen keräyksestä, kuljetuksesta ja loppukäsittelystä aiheutuvia kustannuksia.

Tekninen ja ympäristölautakunta nosti kokouksessaan 25.10.2023 § 58 jätehuollon vakituisen ja vapaa-ajan asunnon perusmaksua 20 €/kiinteistö vuodelle 2024, jolloin sekä vakituisen että vapaa-ajan asunnon perusmaksu vuonna oli 54,80 €/vuosi (sis. alv 24 %). Perusmaksu on kotitalouskohtainen ja sillä katetaan mm. jäteneuvonnasta, rekisterin ylläpidosta ja vaarallisen jätteen ja muun jätteen alueellisten vastaanottoaikkojen ylläpidosta kunnalle aiheutuvia kustannuksia.

Tekninen ja ympäristölautakunta korotti 28.11.2024 § 62 jätemaksuja vuodelle 2025, korotuksen tullessa voimaan 1.1.2025 alkaen. Vakituisen asunnon perusmaksua nostettiin 48 % (uusi maksu 81,32 €/vuosi (sis. alv 25,5 %)) ja vapaa-ajan asunnon perusmaksua 28 % (uusi maksu 70,28 €/vuosi (sis. alv 25,5 %)). Myös jätemaksuja nostettiin, vapaa-ajan asunnon jätemaksua 22 % (uusi maksu 85,90 €/vuosi (sis. alv 25,5 %)) ja vakituisesti asuvien jätemaksua 38–48 % (uudet maksut 118,62–277,72 €/vuosi (sis. alv 25,5 %) asukasmäärästä riippuen). Korotukset olivat harmillisen korkeita, mutta välttämättömiä, jotta maksutuotoilla voitaisi kattaa kunnalle jätehuollon tehtävien hoitamisesta aiheutuvat kustannukset.

Vuonna 2024 tekninen ja ympäristölautakunnalle tehtiin neljä jätemaksumuistutusta. Niistä yksi jätettiin tutkimatta, kahdelta kiinteistöltä päätettiin poistaa jätemaksu, mutta säilyttää perusmaksu ja yhdellä kiinteistöllä päätettiin säilyttää sekä jäte- että perusmaksu.

Jättemäärät

Vuonna 2024 Luhangassa kerätyt jätelajit, määrät ja toimituspaikka on esitetty oheisessa taulukossa.

Kerätyt jättemäärät Luhangan kunnassa vuonna 2024

Jätelaji	Paino tn	Toimituspaikka	Käyttötapa
Yhdyskuntajäte	196,78	Riikinvoima, Leppävirta Vantaan energia, Vantaa Kotkan energia, Kotka	hyödyntäminen energiana
Keräyspaperi	5,78	Termex Saarijärvi	materiaalihyötykäyttö
Keräyspahvi ja kartonki	10,62	Suomen pakkaustuottajayhteisö	materiaalihyötykäyttö
Keräyslasi	3,89	Suomen pakkaustuottajayhteisö	materiaalihyötykäyttö
Pien- ja romumetalli	3,65 10,98	Stena Metalli Oy Jyväskylä Reteko Oy	materiaalihyötykäyttö
Biojäte	6,9	Mustankorkea Oy	biokaasu
Kestopuu	4,5	Demolite Oy.Tuulos	kestopuun kierrätys
Pakkausmuovi	1,4	Suomen pakkaustuottajayhteisö	materiaalihyötykäyttö
Lääkejäte ja terveydenhuollon erityisjäte	0,067	L & T Teollisuuspalvelut Oy	
Muu vaarallinen jäte	0,722		
SER-jäte	4,92	Elker Oy	materiaalikierrätys
Liete:			
Sakokaivoliete m ³	89,5	Joutsa Vesihuolto Oy	jätevedenpuhdistaminen
Umpikaivoliete m ³	313,05	Joutsan Vesihuolto Oy	jätevedenpuhdistaminen

Kiinteistöt ja rakennustoiminta

Sisältää kustannuspaikat:

Kunnantoimisto, Tuuliharju, Luhangan terveysasema, Vanhustentalot, Paloasema, As Oy Pinteli, As Oy Kilpala, As Oy Tammijärven Tienristi, As Oy Luhangansato, As Oy Metsurinpolkka, Virkailijatalo/Härkiöntie 1, Savinotko, Huoltorakennus, Kylätalo, Keskuskeittiö, Tammijärven rantasauna, Lämpökeskus, kirkonkylä, Tukiasunnot (kiinteistö), Luhangan koulukiinteistö

Kiinteistöt	Tilinpäätös	Ta+muutos	Toteuma	Muutos	
Määrärahataulukko	2023	2024	2024	2023–2024	%
				euroa	
Toimintatulot	394 300	406 519	474 476	67 957	17,2 %
Toimintamenot	-739 207	-613 842	-552 191	61 651	-8,3 %
Toimintakate	-344 907	-207 323	-77 715	129 608	-37,6 %
Poistot ja arvonalentumiset	-145 889	-142 783	-410 963	-268 180	-183,8 %
Tilikauden tulos	-490 796	-350 106	-488 678	-138 572	-28,2 %

Talousarviovuodelle 2024 suunnitelluista kiinteistöihin tehtävistä selvityksistä ja kunnostustöistä toteutuivat seuraavat:

Palvelukeskus Tuuliharju:

-Tekninen kuntotutkimus

Kunnantoimisto:

-Tekninen kuntotutkimus ja sisäilmaa puhdistavien laitteiden vuokraus

Toteutumatta jäivät:

Paloasema:

-Tekninen kuntotutkimus ja vesikaton uusiminen

Liikuntasali:

- Erillisten IV-puhaltimien uusiminen energiatehokkaammiksi ja koko IV-järjestelmän automatiikka uusiminen ja saaminen etäohjauksen piiriin

Hakulintie 3 C:

- Kuuden asunnon rivitalon purku

Härkiöntie 1 (Virkailijatalo):

- Vesikaton uusiminen ja maalaaminen tai puuverhouksen uusiminen

Härkiöntie 3 (Savinotko):

- Loppujen parvekekaiteiden uusiminen ja pihan muotoilu

Kilpalantie 1 (As Oy Pinteli):

- Yhden huoneiston remontti 2h+k+s

Kilpalantie 6 (As Oy Luhangan Kilpala):
- Yhden huoneiston remontti 3h+k+s

Kunnostustöiden toteutumattomuus johtui pitkälti teknisen johtajan irtisanoutumisesta 22.4. Kunnanjohtaja hoiti teknisen johtajan tehtäviä loppuvuoden ajan. Talousarviossa mainitsemattomista kunnostustöistä toteutettiin Palotalon yhden vuokrahuoneiston remontti.

Maa- ja metsätilat

Sisältää kustannuspaikan:
Maa- ja metsätilat

Maa- ja metsätilat	Tilinpäätös	Ta+muutos	Toteuma	Muutos	
Määrärahataulukko	2023	2024	2024	2023–2024	%
				euroa	
Toimintatulot	0	0	0	0	0,0 %
Toimintamenot	-3 712	-10 097	-6 659	3 438	-92,6 %
Toimintakate	-3 712	-10 097	-6 659	3 438	-92,6 %
Poistot	0	0	-1226	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-3 712	-10 097	-7 885	3 438	-92,6 %

Puunmyyntituloja vuonna 2024 ei tullut, koska puuta ei myyty.

Keskuskeittiö

Sisältää kustannuspaikan:
Ruokahuolto

Keskuskeittiö	Tilinpäätös	Ta+muutos	Toteuma	Muutos	
Määrärahataulukko	2023	2024	2024	2023–2024	%
				euroa	
Toimintatulot	99 462	54 800	62 793	7 993	8,0 %
Toimintamenot	-158 347	-82 123	-86 979	-4 856	-3,1 %
Toimintakate	-58 885	-27 323	-24 186	3 137	-5,3 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-58 885	-27 323	-24 186	3 137	-5,3 %

Toiminta-ajatus ja henkilökunta

Ruokahuollon toiminta-ajatuksena on ruokapalveluiden tuottaminen laadukkaasti, taloudellisesti ja asiakaslähtöisesti hyvää palvelua korostaen.

Ruokahuollossa työskenteli ruokapalveluvastaava. Tarvittaessa sijaisena toimi siistijä. Ravitsemussuosittelun mukaisia lounaita valmistettiin arkipäivisin 65–70 kpl.

Toimittajat

Elintarvike toimittajina ovat toimineet: Kespro Oy (liha-, tukku-, maito- ja tuoretuotteet) ja Elonen Oy (tuore leipä).

Yhdyskuntasuunnittelu

Sisältää kustannuspaikan:

Kaavoitus

Yhdyskuntasuunnittelu	Tilinpäätös	Ta+muutos	Toteuma	Muutos	
Määräraha- taulukko	2023	2024	2024	2023–2024 euroa	%
Toimintatulot	0	0	0	0	0,0 %
Toimintamenot	-5 835	-16 300	-2 854	13 446	-230,4 %
Toimintakate	-5 835	-16 300	-2 854	13 446	-230,4 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-5 835	-16 300	-2 854	13 446	-230,4 %

Maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää, että taajama-asutusta ja muuta sellaista aluetta varten, jonka rakentamisen ja muun maankäytön yksityiskohtainen järjestäminen on tarpeellista, on kunnan toimesta, sitä mukaan kuin kehitys vaatii, laadittava asemakaava. Kunnan tulee myös ylläpitää ajantasakaavoja sekä ryhtyä toimenpiteisiin vanhentuneiden asemakaavojen uudistamiseksi. Kunnan tulee huolehtia lain mukaisesti myös tarpeellisesta yleiskaavan laatimisesta ja sen pitämisestä ajan tasalla. Ulkopuolista konsulttia tarvitaan mm. suunnittelutehtävissä ja erilaisten selvitysten laadinnassa (esim. luontoselvitykset, meluselvitykset, maisemaselvitykset ja tiesuunnitelmat). Kaavoitukseen liittyvät toimet edellyttävät luonnon, ympäristön, maiseman, kuntalaisten, eri viranomaisten ja ympäristövaikutusten huomioonottamista.

Luhangan kunnassa vireillä olevia kaavoja vuonna 2024 olivat Kirkonkylän asemakaavan päivitys ja Latavuoren osayleiskaava tuulivoimapuistolle.

Puistot ja yleiset alueet

Sisältää kustannuspaikat:

Puistot ja yleiset alueet ja Kirkonkylän satama

Puistot ja yleiset alueet	Tilinpäätös	Ta+muutos	Toteuma	Muutos	
Määräraha- taulukko	2023	2024	2024	2023–2024 euroa	%
Toimintatulot	5 667	4 000	4 429	429	7,6 %
Toimintamenot	-28 146	-22 699	-9 057	13 642	-48,5 %
Toimintakate	-22 479	-18 699	-4 628	14 071	-62,6 %
Poistot	-6 589	-11 056	-11 056	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-29 068	-29 755	-15 684	14 071	-48,4 %

Siivous- ja kiinteistönhoitopalvelut

Sisältää kustannuspaikat:

Siivouspalvelut ja Kiinteistönhoitopalvelut

Siivouspalvelut	Tilinpäätös	Ta+muutos	Toteuma	Muutos	
Määrärahataulukko	2023	2024	2024	2023–2024	%
				euroa	
Toimintatulot	7 951	2 000	8 134	6 134	77,1 %
Toimintamenot	-97 694	-73 591	-66 991	6 600	-6,8 %
Toimintakate	-89 743	-71 591	-58 857	12 734	-14,2 %
Poistot	-351	0	-2119	-1 768	-503,7 %
Tilikauden tulos	-90 094	-71 591	-60 976	10 966	-12,2 %

Toiminta käsittää kunnan omistamien asuinrakennusten, osakehuoneistojen, sivistystoimen ja muun hallintotoimen rakennusten sekä kunnan yleisten alueiden hoidon ja kunnossapidon. Lisäksi toimitilapalvelut tuottavat palveluja eri hallintokunnille kiinteistönhoidon ja siivouspalveluiden osalta.

Siivouspalveluiden tehtävänä on huolehtia koulu- ja julkisten tilojen siisteydestä ja turvallisuudesta sekä pintojen kestävydestä. Kiinteistönhoidon tehtävänä on ylläpitää, korjata ja huoltaa kunnan omistamia kiinteistöjä. Ko. tehtäväkenttään kuuluu mm. piha-, liikunta- ja ulkoalueiden hoito, sisätilojen kunnosta huolehtiminen ja taloteknisten järjestelmien seuranta/ ylläpito soveltuvilta osin.

Vesi- ja lämpölaitos:

Sisältää kustannuspaikat:

Lämpölaitos

Vesi- ja lämpölaitos	Tilinpäätös	Ta+muutos	Toteuma	Muutos	
Määrärahataulukko	2023	2024	2024	2023–2024	%
				euroa	
Toimintatulot	18 569	8 500	9 950	1 450	7,8 %
Toimintamenot	-59 231	-30 897	-19 088	11 809	-19,9 %
Toimintakate	-40 662	-22 397	-9 138	13 259	-32,6 %
Poistot	-16 937	-13 372	-13 372	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-57 599	-35 769	-22 510	13 259	-23,0 %

Tehtävänä on huolehtia kaukolämpölaitoksen toiminnasta vahvistettujen maksuperusteiden mukaan. Tavoitteena on liiketoiminnan kustannusten kattaminen toiminnan tuotoilla.

Arvioita kehityksestä, riskeistä ja muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä, talouden näkökulma

Kunnan talouden kehitysnäkymissä on poikkeuksellisen paljon epävarmuutta. Hyvinvointialue on toteutunut 1.1.2023 ja sen seurauksena kunnan talouden koko ja rakenne ovat muuttuneet merkittävästi. Muutoksen jälkeen kuntien tulo- ja menovirrat ovat helpommin hallittavissa. Merkittävää epävarmuutta talouden hallintaa tuo kuntien valtionosuusuudistus.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaan kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus uudistetaan vastaamaan kuntien uutta roolia ja sote-uudistuksen voimaantulon sekä TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta. Uudistuksen lähtökohdaksi on otettu tavoite varmistaa eri kokoisten kuntien edellytykset järjestää lakisääteiset peruspalvelut kaikkialla Suomessa, ottaa huomioon muuttotappiokuntien tarpeet ja eri alueiden demografisen kehityksen sekä vahvistaa kasvavien kuntien ja kaupunkien edellytykset investoida kasvuun ja hoitaa sosiaalisia ongelmia.

Tavoitteena on uudistaa peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmä hallitusohjelman linjausten mukaisesti sekä lisätä järjestelmän ymmärrettävyyttä ja läpinäkyvyyttä. Aikataulun osalta tavoitteena oli, että hallituksen esitys olisi voitu antaa eduskunnalle kevädistuntokaudella 2025 ja uusi lainsäädäntö olisi tullut voimaan 1.1.2026. Uudistus kuitenkin siirtyy vuodella eteenpäin alkuperäisestä aikataulustaan. Tämän uudistuksen tuloksena voi olla merkittävä Luhangan kunnan valtionosuuksien leikkaus suhteessa vuosiin 2023, 2024 ja 2025.

Julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu on siirtynyt valtion työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille 1.1.2025 alkaen. Työllisyysalueita on yhteensä 45. Luhangan osalta järjestäminen tapahtuu eteläisen Keski-Suomen kuntien kesken. Muutoksen suunniteltiin olevan kustannusneutraali kuntiin päin. Eteläisen Keski-Suomen alueesta Luhanka on ainut kunta, jonka valtionosuuden lisäys ei riitä kattamaan työllisyysalueen kunnan rahoitusosuutta.

“Kunnan kiinteistökanta kaipaa linjauksia. Jostain ihmeellisestä syystä kiinteistöstrategian valmistelu ei valtuustolle käynyt vaan lopputuloksena oli rivitalohankkeen aloittaminen ilman valmistelua. Mikäli sidomme miljoona euroa pääomia yksityisten ihmisten rivitalohankkeeseen, on se pois kaikesta muusta kuntalaisille tuotettavista palveluista ja investoinneista.” (Tämä kohta poistettu, kunnanhallitus 31.3.2025, eriävämielipide kunnanjohtaja)

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Luhangan Vesihuolto Oy

Kunta perusti Luhangan Vesihuolto Oy:n valtuuston päätöksellä kvalt. 8 § / 9.3.2017. Yhtiön ensimmäinen tilikausi alkoi 28.9.2017 ja päättyi 31.12.2018. Yhtiön perustamisen tarkoituksena on ollut eriyttää vesihuolto kokonaan erilliseksi toiminnaksi kunnan taseesta. Samalla tavoitteena on kumppanin hakeminen yhtiölle vuoden 2019 alusta lukien seutukunnalta tai muuna yhteistyönä.

Verkoston haavoittuvuuksia on sekä jäteveden johtamisessa että talousveden saatavuudessa. Toistaiseksi Luhangan vesihuollon verkostojen yhteys Joutsan verkostoihin on turvannut ongelmatilanteissa vesihuollon toimintaa Luhangassa.

Vesihuollon toimiala on kriittinen yhteiskunnan palvelutoimiala, ja siitä johtuen verkostossa esiintyvät ongelmat ovat koko yhteiskunnan toiminnan kannalta merkittäviä. Tämä edellyttää verkoston ajantasaista ylläpitoa, jatkuvaa seurantaa sekä korvaavia järjestelmiä mahdollisen vesikriisin sattuessa.

Vesihuoltoyhtiön vähimmäistavoitteena on kattaa toiminnallaan vesihuollosta aiheutuvat kustannukset sekä varautuminen riskeihin ja investointeihin yhtiön tulo- ja rahoituksella. Yhtiö ei ole pystynyt hoitamaan velvoitteitaan koko sen toiminta aikana ja se muodostaa kunnan suurimman yksittäisen riskikokonaisuuden.

Yhtiö on aloittanut aktiivisen valmistelun kohti yritys-yhteistyötä valmistelemalla yhtiön taustoja ja toimintoja yhteistyökuntoon. Yhtiö on mukana kahdessa ELY:n rahoittamassa hankkeessa, jossa valmistellaan yhtiötä operaattorin mukaan saamiseksi. Tarkoituksenmukaista on, että kunta edelleen omistaa oman vesiyhtiönsä, mutta yhtiötä operoi vesihuollon ammattilaiset. Pienin resurssein työ etenee hitaasti. Yhtiö tavoittelee operointimallin aloitusta aikaisintaan vuoden 2026 alussa. Tilinpäätöksen kirjoitushetkellä yhtiöllä ei ole operatiivista johtoa.

Taloyhtiöt

Kunta omistaa kolme osakeyhtiömuotoista taloyhtiötä kokonaan, on yhdessä enemmistöosakas ja yhdessä vähemmistöosakas. Näistä osakeyhtiömuotoisista yhtiöistä neljä on käytännössä velattomia ja yhdessä on edelleen valtionlainaa.

Taloyhtiötarkastelussa keskeiseksi muodostuu käyttöaste ja vuosikorjaukset siten, että asuntokanta pysyy käyttökunnossa. Markkinat suomalaisella maaseudulla ja kunnan aikaisemmissa myyntikohteissa asunto-osakkeissa osoittaa, että asunto-osakkeet ovat käytännössä lähes arvottomia Luhangan kunnan alueella.

Taloyhtiöiden riskeinä ovat alhainen käyttöaste ja pitkän aikavälin kunnossapidon mahdollinen laiminlyönti, jonka seurauksena huono kierre voimistuu. ARAn käynnistämässä hankkeissa eri puolilla maata on lopulta päädytty vuokra-asuintalon purkamiseen, kun edellä mainittu huonon kehityksen kierre on toteutunut. Luhangan kunta on budjetoinut vuosittain määrärahoja asuntokannan ylläpitoon ja kunnan tulee edelleen arvioida näiden määrärahojen riittävyyttä asuntokanta huomioon ottaen. Myös osasta asuntokannan luopumista tulee harkittavaksi. Naapurikunnista Sysmässä ja Hartolassa puretaan kunnan vuokrataloja alhaisten käyttöasteiden ja toimintaympäristön muutoksen takia. Uuden rivitalon rakentaminen kunnan riskillä suomalaiselle maaseudulle on täysin poikkeava päätös Suomen muihin kuntiin verrattuna. Tämän hankkeen hedelmiä kunta maksaa seuraavat vuosikymmenet.

Henkilöstöriski

Yksittäisiin viranhaltijoihin ja työntekijöihin kohdistuvat psykososiaaliset ulkoiset paineet sekä maalittaminen vaikuttavat henkilöstön motivaatioon ja työssä jaksamiseen tuoden sitä kautta merkittävän riskin kunnan palveluntuotannolle. Myös laajat työnkuvat haastavat osaamista ja työssäjaksamista mikä tulee työnantajan ottaa huomioon. Rekrytoinnit saatiin hoidettua vuoden 2024 aikana mallikkaasti sisäisin järjestelyin, mikä edesauttoi myös henkilöstökulujen nousun painetta.

Rahoitusriski

Kunnan lainakannasta koko kanta on pitkäaikaista velkaa ja lyhytaikaista kuntatodistusluottoa ei ole ollenkaan. Kunnan leasingvastuut ovat tilinpäätöshetkellä yhteensä 2303,68 €. Kunnalla on tällä hetkellä vankka kassa, joten rahoitusriskiä ei käytännössä ole. Kunnan rahoitusasema on heikentynyt hyvinvointialueuudoksen jälkeen ja kirjoitushetkellä aseman paranemiseen ei ole näkyvissä muutosta parempaan. Rahoitusriskiä suurentaa merkittävästi kunnanvaltuuston päättämä rivitalohanke, jonka alustava budjetti on noin yksi miljoona euroa. Hanke suurentaa kunnan velkataakkaa, pienentää kassavaroja sekä pienentää mahdollisuutta kuntalaisten palveluiden resurssointiin.

Oikeudelliset riskit

Oikeudellisia riskejä hallitaan parhaiten ennakolta varmistamalla päätösten ja oikeustoimien asianmukainen ja huolellinen valmistelu sekä toiminnan lainmukaisuus. Kunnan viranhaltijoilla on keskeinen rooli oikeudellisten riskien ennakollisessa tunnistamisessa ja hallinnassa. Oikeudellisten riskien hallitsemiseksi organisaation hankinta- ja sopimusoikeudellista osaamista tulee vahvistaa ja järjestelmällä valmistelijoille sopimushallinnan perusteita ja hankintoja koskevaa koulutusta.

Hyvän tilinpäätöstavan edellyttämän oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi on syytä antaa tieto myös keskeisistä oikeudenkäynneistä. Niitä on vireillä tällä hetkellä kaksi asiaa

- Valitus hallinto-oikeudessa Keski-Suomen hyvinvointialueen valtuuston päätöksestä 13.06.2023 § 50 "Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2022"
- Valitus hallinto-oikeudessa kunnanvaltuuston päätöksestä 17.4.2023 § 23 "Tilapäisen valiokunnan esitys valtuustolle"

Talouden tasapainottamisohjelma

Kunnalla ei ole tällä hetkellä talouden tasapainottamisohjelmaa. Talouden tämän hetken suunnan takia tasapainottamisohjelmaa on syytä harkita toteutettavaksi.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutuminen

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa on suorittanut kunnanjohtaja. Johtoryhmä kokoontui epäsäännöllisesti. Kertomusvuoden aikana on kaikki kunnan toimintaan keskeisesti liittyvät asiat käsitelty myös sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan näkökulmasta.

Sisäisessä valvonnassa on arvioitu eri toimenpiteitä sekä rakennuksiin ja laitteisiin liittyviä toiminnallisia, taloudellisia ja vahinkoriskejä. Keskeisenä periaatteena on ollut ennakointi ja sen mukainen varautuminen erilaisiin tilanteisiin ongelmien havaitsemiseksi ja ehkäisemiseksi riittävän ajoissa.

Sisäinen valvonta on perustunut pienen kunnan käytettävissä olevien resurssien mukaiseen riskien tunnistamiseen, arviointiin ja hallintaan. Erillistä sisäisen valvonnan kokonaisdokumentaatiota ei ole ollut käytössä.

Sisäisen valvonnan kehittämiseksi edelleen on tarkoituksenmukaista ottaa huomioon seuraavat näkökulmat:

Johtamisen ja hallinnon järjestäminen. Sisäisessä valvonnassa huomioidaan johtamis- ja hallintojärjestelmä sekä hyvä hallintotapa, hallitus-, lautakunta- ja johtoryhmätyöskentely, organisaatorakenne, vastuiden ja (raportointi) velvollisuuksien jakaminen, henkilöstö ja sen osaamisen kehittäminen.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Vaikuttavuus, laatu, häiriöttömyys, taloudellisuus, kehittämistoiminta, henkilöstön riittävyys, jaksaminen ja osaamisen kehittyminen.

Riskienarviointi ja -hallinta. Riskien tunnistaminen, arviointi, hallintakeinojen määrittely ja raportointi.

Kontrollitoimenpiteet. Toiminnan seuranta ja arviointi, raportointimenettelyt, tehtävien eriyttämiset, käyttöoikeushallinta, täsmätykset, tietoturva ja mahdollinen kulunvalvonta.

Informaatio ja tiedonkulku. Henkilöstöllä on käytettävissä oikea tieto, oikeaan aikaan ja oikeassa muodossa.

Seuranta. Jatkuva seuranta toiminnan yhteydessä ja riskien perusteella tarvittavat erillisarviointit.

Dokumentaatio. Sisäiselle valvonnalle tulee rakentaa oma dokumentaatio.

Henkilöstötilinpäätös 31.12.2024

Henkilöstön määrä palvelusuhteittain 31.12.2024

Hallintokunta / toiminto	Vakinaiset	Määräaikaiset/ sijaiset	Työllistetyt	Yhteensä
Yleishallinto	2	0	0	2
Opetus- ja kulttuuritoimi	10	1	0	11
Tekninen toimi	6	2	0	8
Yhteensä	18	3	0	22

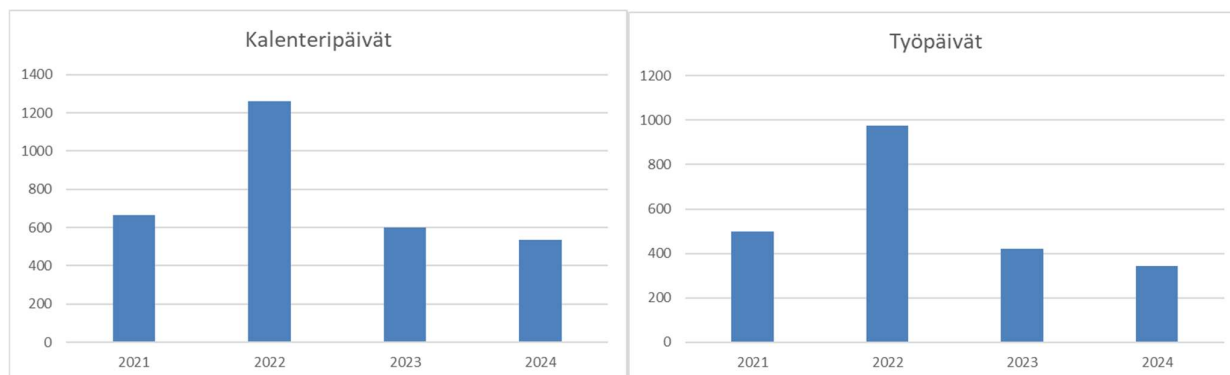
Eläkkeelle siirtyminen

Vuonna 2024 eläkkeelle ei siirtynyt henkilöstöä ja vuoteen 2027 mennessä vakinaista henkilöstöä siirtyy eläkkeelle taulukossa esitetyn arvion mukaisesti:

Vuodet	2025	2026	2027
Henkilöitä	0	0	1

Sairauspoissaolot

Sairauspäivien määrä v. 2024 työpäivinä ja kalenteripäivinä

Kunnan henkilöstö 2024 (toistaiseksi voimassa olevat)

Keskusvirasto

Kunnanjohtaja Tuomo Kärnä

Hyvinvointijohtaja Vuokko Lehtonen (1.8.2024 alkaen sivistystoimen alla)

Hallintosihteeri

Tekninen toimi

Tekninen johtaja Reijo Koivuniemi (7.6.2024 asti)

Ympäristötarkasta Marika Masalin-Weijo (31.12.2024 asti)

Toimistosihteeri

Siistijä

Kiinteistönhoitaja, 2 henkilöä

Ruokapalveluvastaava

Sivistystoimi

Sivistysjohtaja Tiina Koivuniemi (2.5.2024 asti)

Koulunjohtaja

Päätoiminen tuntiopettaja

Esikoulunopettaja/luokanopettaja

Luokanopettaja

Koulunkäynninohjaaja

Lastenhoitaja, 3 henkilöä

Kirjastonhoitaja

Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	ulk	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
TOIMINTATUOTOT			
Myyntituotot			
Liiketoiminnan myyntituotot		150 439,46	124 731,53
Täydet valtiolta saadut korvauk		7 988,76	2 500,00
Korvaukset kunnilta ja kuntayht		126 710,21	103 972,48
Muut suoritteiden myyntituotot		450,00	0,00
Myyntituotot		285 588,43	231 204,01
Maksutuotot			
Terveystuotot maksut		0,00	0,00
Sosiaalitoimen maksut		19 175,00	42 773,65
Opetus- ja kulttuuritoimen maks		5 195,00	7 315,00
Yhdyskuntapalvelujen maksut		38 917,62	26 465,60
Muut palvelumaksut		0,00	0,00
Maksutuotot		63 287,62	76 554,25
Tuet ja avustukset		39 686,47	18 919,01
Muut toimintatuotot			
Vuokratuotot		486 345,95	401 024,48
Muut toimintatuotot		5 925,30	18 874,66
Muut toimintatuotot		492 271,25	419 899,14
TOIMINTATUOTOT		880 833,77	746 576,41
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot			
Maksetut palkat ja palkkiot		-978 771,65	-1 069 269,76
Jaksotetut palkat ja palkkiot		-490,49	9 205,40
Henkilöstökorvaukset, henk.kor		13 516,62	26 629,91
Palkat ja palkkiot		-965 745,52	-1 033 434,45
Henkilösivukulut			
Eläkekulut		-206 127,98	-210 498,71
Muut henkilösivukulut		-14 495,99	-27 592,50
Henkilösivukulut		-220 623,97	-238 091,21
Henkilöstökulut		-1 186 369,49	-1 271 525,66
Palvelujen ostot			
Asiakas palvelujen ostot		-149 382,88	-220 858,70
Muiden palvelujen ostot		-913 553,31	-933 353,05
Palvelujen ostot		-1 062 936,19	-1 154 211,75
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana		-425 999,97	-635 695,07
Varaston muutos		0,00	0,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-425 999,97	-635 695,07
Avustukset			
Avustukset kotitalouksille		-19 136,91	-4 926,68
Avustukset yhteisöille		-96 619,84	-102 386,37

Avustukset	-115 756,75	-107 313,05
-------------------	--------------------	--------------------

TUOSLASKELMA	01.01.-31.12.2024	01.01.-31.12.2023
Muut toimintakulut		
Vuokrat	-102 570,28	-86 525,32
Muut toimintakulut	-19 767,66	-43 136,83
Muut toimintakulut	-122 337,94	-129 662,15
TOIMINTAKULUT	-2 913 400,34	-3 298 407,68
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2 032 566,57	-2 551 831,27
Verotulot	1 863 326,64	1 819 338,50
Valtionosuudet	806 729,00	677 218,00
Rahoitustuotot- ja kulut		
Korkotuotot	1,75	105,00
Muut rahoitustuotot	35 607,24	30 976,01
Korkokulut	-62 548,00	-60 841,15
Muut rahoituskulut	-958,43	-1 435,20
Rahoitustuotot- ja kulut	-27 897,44	-31 195,34
VUOSIKATE	609 591,63	-86 470,11
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-183 541,72	-187 510,36
Arvonalentumiset	-277 485,15	
Poistot ja arvonalentumiset	-461 026,87	-187 510,36
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	12 174,60	23 720,13
Satunnaiset kulut	0,00	0,00
Satunnaiset erät	12 174,60	23 720,13
TILIKAUDEN TULOS	160 739,36	-250 260,34
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	160 739,36	-250 260,34

TUOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/toimintakulut	30,23 %	22,63 %
Vuosikate/poistot	132 %	-46 %
Vuosikate, euroa/asukas	857,37	-123,35

Asukasmäärä	711	701
Luhangan kunta		

Tase

LUHANGAN KUNTA	31.12.2024	31.12.2023
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	807 911,22	807 911,22
Rakennukset	2 424 319,35	2 668 630,46
Kiinteät rakenteet ja laitteet	307 813,81	360 662,41
Koneet ja kalusto	12 964,74	16 831,90
Muut aineelliset hyödykkeet	252,28	252,28
Aineelliset hyödykkeet	3 553 261,40	3 854 288,27
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	1 022 871,05	1 182 871,05
Kuntayhtymäosuudet	31 222,84	31 222,84
Asunto-osakkeet	0,00	0,00
Muut osakkeet ja osuudet	346 737,63	346 737,63
Osakkeet ja osuudet	1 400 831,52	1 560 831,52
Muut lainasaamiset	324 439,51	204 439,51
Muut saamiset	66 535,21	66 535,21
Sijoitukset	1 791 806,24	1 831 806,24
PYSYVÄT VASTAAVAT	5 345 067,64	5 686 094,51
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	472,21	27 697,58
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	472,21	27 697,58
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	32 760,66	32 785,12
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	81 738,94	76 414,37
Muut saamiset	5 398,65	33 929,25
Siirtosaamiset	12 410,83	4 901,20
Lyhytaikaiset saamiset	99 548,42	115 244,82
Saamiset	99 548,42	115 244,82
Rahat ja pankkisaamiset	1 715 037,65	1 446 983,71
VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 847 346,73	1 595 013,65
VASTAAVAA	7 192 886,58	7 308 805,74

LUHANGAN KUNTA	31.12.2024	31.12.2023
VASTATTAVAA		
OMAPÄÄOMA		
Peruspääoma	1 917 062,99	1 917 062,99
Muut omat rahastot	123 892,74	123 892,74
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	2 427 738,41	2 677 998,75
Tilikauden yli/alijäämä	160 739,36	-250 260,34
OMAPÄÄOMA	4 629 433,50	4 468 694,14
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	61 713,00	61 713,00
PAKOLLISET VARAUKSET	61 713,00	61 713,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen pääomat	53 080,81	54 947,88
Muut toimeksiantojen pääomat	810,00	0,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	53 890,81	54 947,88
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 957 973,00	2 087 783,00
Muut velat	16 500,00	16 500,00
Pitkäaikainen	1 974 473,00	2 104 283,00
Lyhytaikainen		
Lyhennysosuudet/kotim.rah.lait.	129 810,00	203 162,00
Ostovelat	139 252,91	199 902,18
Muut velat	20 483,00	22 674,29
Siirtovelat		
Siirtyvät korot	5 909,25	7 440,81
Lomapalkkajaksotus	155 730,95	159 659,80
Valtionosuusennakot	0,00	0,00
Muut siirtovelat	22 190,16	26 328,64
Siirtovelat	183 830,36	193 429,25
Lyhytaikainen	473 376,27	619 167,72
VIERAS PÄÄOMA	2 447 849,27	2 723 450,72
VASTATTAVAA	7 192 886,58	7 308 805,74
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste	64 %	61 %
Lainakanta 31.12.	2 087 783,00	2 290 945,00
Lainat euroa per asukas	2 936,40	3 268,11
Lainasaamiset 31.12.	324 439,51	204 439,51
Asukasmäärä	711	701

Siirtosaamisten olennaiset erät

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	<u>KONSERNI</u>		<u>KUNTA</u>	
<u>Lyhytaikaiset</u>	2024	2023	2024	2023
Siirtyvät korot tytäryst.		-		-
Oppisopimuskorvaukset		-		-
Käyttämättömätön ePassi saldo	986,38	1 736,60	986,38	1 736,60
Työterveyshuollon korvaus	5146,09	3 164,60	5146,09	3 164,60
KELA, sairaspäivärahaetuuksien palautus		-		-
Tapaturmavakuutukset		-		-
Konsernin muut		-		-
LA siirtosaamiset yhteensä	6 132,47	4 901,20	6 132,47	4 901,20
<u>Pitkäaikaiset</u>				
Pinteli, pääomitettu korko	-	21 820,07	-	-
Keski-Suomen Liitto mr saamiset	-	-	-	-
PA siirtosaamiset yhteensä	0,00	21 820,07	0,00	0,00

Kokonaistulot ja -menot

LUHANKA	Ulkoiset		Ulkoiset	
	v. 2024	%	v. 2023	%
TULOT	eur		eur	
Varsinainen toiminta				
Toimintatuotot	880 833,77	24,48	746 576,41	20,75
Verotulot	1 863 326,64	51,78	1 819 338,50	50,56
Valtionosuudet	806 729,00	22,42	677 218,00	18,82
Korkotuotot	1,75	0,00	105,00	0,00
Muut rahoitustuotot	35 607,24	0,99	30 976,01	0,86
Satunnaiset tuotot	12 174,60	0,34	7 304,76	0,20
<u>Tulorahoituksen korjauserät</u>				
- Käyttöomaisuuden myyntivoitot	0,00	0,00	16 415,37	0,46
Investoinnit				
Rahoitusosuudet	0,00	0,00	0,00	0,00
investointimenoihin				
Käyttöomaisuuden myynti	0,00	0,00	21 684,63	0,60
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,00	0,00	0,00
Oman pääoman lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kokonaistulot yhteensä / ulkoiset	3 598 673,00	100,00	3 319 618,68	92,25

MENOT

Varsinainen toiminta				
Toimintakulut	2 913 400,34	88,28	3 298 407,68	99,95
- Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,00	0,00	0,00
Korkokulut	62 548,00	1,90	60 841,15	1,84
Muut rahoituskulut	958,43	0,03	1 435,20	0,04
Satunnaiset kulut	0,00	0,00	0,00	0,00
<u>Tulorahoituksen korjauserät</u>				
Pakollisten varausten				
vähennys/lisäys	0,00	0,00	0,00	0,00
- Käyttöomaisuuden				
myyntitappiot	0,00	0,00	0,00	0,00
Investoinnit				
Käyttöomaisuusinvestoinnit	0,00	0,00	68 251,54	2,07
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten lisäys	120 000,00	3,64	1 000,00	0,03
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	129 810,00	3,93	203 142,00	6,16
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	73 352,00	2,22	0,00	0,00
Oman pääoman vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kokonaismenot yhteensä/ulkoiset	3 300 068,77	100,00	3 633 077,57	110,09

Täsmäytysluku	298 604,23	-313 458,89
Täsmäytys:		
Muut maksuvalm. muutokset	30 550,29	476 332,47
Kassavarojen muutokset	<u>268 053,94</u>	<u>-789 791,36</u>
	298 604,23	-313 458,89

LUHANGAN KUNTA

RAHOITUSLASKELMA

31.12.2024

31.12.2023

TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA

TOIMINNAN RAHAVIRTA

VUOSIKATE	609 591,63		-86 470,11	
SATUNNAISET ERÄT	12 174,60		23 720,13	
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	<u>0,00</u>	621 766,23	<u>-16 415,37</u>	-79 165,35

INVESTOINTIEN RAHAVIRTA

INVESTOINTIMENOT	0,00		-68 251,54	
RAHOITUSOSUUKSET INVESTOINTIIN	0,00		0,00	
PYSYVIEN VASTAAVIEN LUOVUTUSTULOT	<u>0,00</u>	0,00	<u>38 100,00</u>	-30 151,54

TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA

621 766,23 -109 316,89

RAHOITUKSEN RAHAVIRTA

ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET

ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	-120 000,00		-21 000,00	
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	<u>0,00</u>	-120 000,00	<u>20 000,00</u>	-1 000,00

LAINAKANNAN MUUTOKSET

PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	0,00		0,00	
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-129 810,00		-203 142,00	
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	-73 352,00	-203 162,00	20,00	-203 122,00

OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET

MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET

TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUT.	26 168,30		-8 178,17	
VAIHTO-OMIAISUUDEN MUUTOS	24,46		12,23	
SAAMISTEN MUUTOS	15 696,40		22 259,90	
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	-72 439,45	-30 550,29	-490 426,43	-476 332,47

RAHOITUKSEN RAHAVIRTA

-353 712,29 -680 454,47

RAHAVAROJEN MUUTOS

268 053,94 -789 771,36

KASSAVARAT 31.12.	1 715 037,64		1 446 983,71	
KASSAVARAT 1.1.	<u>1 446 983,71</u>	268 053,93	<u>2 236 775,07</u>	-789 791,36

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Investointien tulorahoitus, %	0,00 %	-115,99 %
Lainanhoitokate	2,078	-0,36
Kassa riittävyys, pv	98	80
Asukasmäärä	711	701

LUHANGAN KUNTA
TOTEUMAVERTAILU

	TA+M 2024	KÄYTTÖ 2024 01-12	KÄYTTÖ- %	NETTO	TP2 2023
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot					
Liiketoiminnan myyntituotot	117 500,00	150 439,46	128,0 %	-32 939	124 731,53
Täydet valtiolta saadut korvaukset	5 000	7 988,76	159,8 %	-2 989	2 500,00
Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöi	35 000	126 710,21	362,0 %	-91 710	103 972,48
Muut suoritteiden myyntituotot	0	450,00	100,0 %	-450	0,00
Myyntituotot	157 500	285 588,43	181,3 %	-128 088	231 204,01
Maksutuotot					
Yleishallinnon maksut	0	680,92	100,0 %	-681	2 896,36
Sosiaalitoimen maksut	57 800	81 967,50	141,8 %	-24 168	104 317,53
Opetus- ja kulttuuritoimen maksut	6 000	5 195,00	86,6 %	805	7 315,00
Yhdyskuntapalvelujen maksut	16 500	38 917,62	235,9 %	-22 418	26 465,60
Muut palvelumaksut	100	0,00	0,0 %	100	0,00
Maksutuotot	80 400	126 761,04	157,7 %	-46 361	140 994,49
Tuet ja avustukset	6 000	39 686,47	661,4 %	-33 686	18 919,01
Muut toimintatuotot					
Vuokratuotot	414 019	486 345,95	117,5 %	-72 327	401 024,48
Muut toimintatuotot	400	5 925,30	1481,3 %	-5 525	18 874,66
Muut toimintatuotot	414 419	492 271,25	118,8 %	-77 852	419 899,14
TOIMINTATUOTOT	658 319	944 307,19	143,4 %	-285 988	811 016,65
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot					
Maksetut palkat ja palkkiot	-1 074 510	-978 771,65	91,1 %	95 738	-1 069 269,76
Jaksotetut palkat ja palkkiot	-300	-490,49	163,5 %	190	9 205,40
Henkilöstökorvaukset, henk. korjause	0	13 516,62	-100,0 %	-13 517	26 629,91
Palkat ja palkkiot	-1 074 810	-965 746	89,9 %	-109 064	-1 033 434
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-223 471	-206 127,98	92,2 %	-17 343	-210 498,71
Muut henkilösivukulut	-30 190	-14 495,99	48,0 %	-15 694	-27 592,50
Henkilösivukulut	-253 661	-220 623,97	87,0 %	-33 037	-238 091,21
Henkilöstökulut	-1 328 471	-1 186 369,49	89,3 %	-142 102	-1 271 525,66
Palvelujen ostot					
Asiakaspalvelujen ostot	-318 252	-149 382,88	46,9 %	-168 869	-220 858,70
Muiden palvelujen ostot	-974 800	-977 026,73	100,2 %	2 227	-997 793,29
Palvelujen ostot	-1 293 052	-1 126 409,61	87,1 %	-166 642	-1 218 651,99
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-433 954	-425 999,97	98,2 %	-7 954	-635 695,07
Varastojen lisäys/vähennys	0	0,00	0,0 %	0	0,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-433 954	-425 999,97	98,2 %	-7 954	-635 695,07

Avustukset

Avustukset kotitalouksille	-24 000	-19 136,91	79,7 %	-4 863	-4 926,68
Avustukset yhteisöille	-88 400	-96 619,84	109,3 %	8 220	-102 386,37
Avustukset	-112 400	-115 756,75	103,0 %	3 357	-107 313,05

Muut toimintakulut

Vuokrat	-85 390	-102 570,28	120,1 %	17 180	-86 525,32
Muut toimintakulut	-6 700	-19 767,66	295,0 %	13 068	-43 136,83
Muut toimintakulut	-92 090	-122 337,94	132,8 %	30 248	-129 662,15
TOIMINTAKULUT	-3 259 967	-2 976 873,76	91,3 %	-283 093	-3 362 847,92

TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ

-2 601 648	-2 032 566,57	78,1 %	-569 081	-2 551 831,27
-------------------	----------------------	---------------	-----------------	----------------------

Verotulot

1 679 000	1 863 326,64	111,0 %	-184 327	1 819 338,50
------------------	---------------------	----------------	-----------------	---------------------

Valtionosuudet

886 723	806 729,00	91,0 %	79 994	677 218,00
----------------	-------------------	---------------	---------------	-------------------

Rahoitustuotot ja -kulut

Korkotuotot	0	1,75	-100,0 %	-2	105,00
Muut rahoitustuotot	28 000	35 607,24	127,2 %	-7 607	30 976,01
Korkokulut	-64 000	-62 548,00	97,7 %	-1 452	-60 841,15
Muut rahoituskulut	-1 450	-958,43	66,1 %	-492	-1 435,20
Rahoitustuotot ja -kulut	-37 450	-27 897,44	74,5 %	-9 553	-31 195,34

VUOSIKATE

-73 375	609 591,63	-830,8 %	-682 967	-86 470,11
----------------	-------------------	-----------------	-----------------	-------------------

Poistot ja arvonalentumiset

Suunnitelman mukaiset poistot	-189 502	-183 541,72	96,9 %	-5 960	-187 510,36
Arvonalentumiset	0	-277 485,15	-100,0 %	277 485	0,00
Poistot ja arvonalentumiset	-189 502	-461 026,87	243,3 %	271 525	-187 510,36

Satunnaiset erät

Satunnaiset tuotot	0	12 174,60	-100,0 %	-12 175	23 720,13
Satunnaiset kulut	0	0,00	0,0 %	0	0,00
Satunnaiset erät	0	12 174,60	-100,0 %	-12 175	23 720,13

TILIKAUDEN TULOS

-262 877	160 739	-61,1 %	-423 616	-250 260,34
-----------------	----------------	----------------	-----------------	--------------------

TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ

-262 877	160 739	-61,1 %	-423 616	-250 260
-----------------	----------------	----------------	-----------------	-----------------

Tuloslaskelman liitetiedot

Luhangan kunta 1.1.-31.12.2024

Toimintatuotot (LTT1)

	2024	2023	
Yleishallinto	76 094,84	72 268,72	*
Sosiaali- ja terveystoimi	0,00	0,00	**
Opetus- ja kulttuuritoimi	32 068,34	13 547,78	
Yhdyskuntapalvelut	148 059,78	160 138,01	***
Liiketoiminta			
Liikevaihto	150 439,46	124 731,53	***
Muut vars.toiminnan tuotot	486 345,95	401 024,48	***
yhteensä	893 008,37	771 710,52	

Verotulojen erittely (LTT2)

	2024	2023
Kunnallisverotulo	979 828,07	912 807,49
Yhteisöveron tuotto	212 067,77	259 593,25
Kiinteistövero	671 430,80	647 111,97
yhteensä	1 863 326,64	1 819 512,71

Tuloveroprosentti / verovuosi

2015: 19,0
 2016: 18,5
 2017: 18,5
 2018: 18,5
 2019: 18,5
 2020: 18,5
 2021: 18,5
 2022: 18,5
 2023: 5,86
 2024: 6,4

Valtionosuuksien erittely (LTT3)

Valtionosuudet	854 515,00	715 827,00
Veromenetysten kompensatio	149 775,00	151 926,00
Opetus-kult.toimen v.osuus	-197 561,00	-190 535,00
yhteensä	806 729,00	677 218,00

Satunnaiset tuotot ja kulut (LTT4)

Pysyvien vastaavien myyntivoitto	0,00	16 415,37
Satunnaiset tuotot	12 174,60	7 304,76
Satunnaiset tuotot yhteensä	12 174,60	23 720,13
Satunnaiset kulut	0,00	0,00
Satunnaiset kulut yhteensä	0,00	0,00

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely (LTT5)

Osinkotuotot saman konsernin yhteisöiltä	0,00	0,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	31 612,66	29 316,51
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	880,58	1 761,16
Yhteensä	32 493,24	31 077,67

* yleishallinnon omat tuotot + kotikuntakorvaukset, jotka oli kirjattu kunnan alle

** Yhdyskuntatoimen alta siirretty sosiaalitoimen maksut + työllistämistuet

*** Näistä vähennetty rakennuslautakunnan myynti- ja vuokratuotot (ks. Alempaa)

*** Rakennuslautakunnan liiketoiminnan myyntituotot

*** Rakennuslautakunnan vuokratuotot

LUHANGAN KUNTA

	v.2024	v.2023	v.2022	v. 2021	v.2020	v.2019
Asiakaspalveluiden ostot, ulkoiset	149 382,88	220 858,70	2 335 589,39	2 394 642,14	2 144 140,36	2 456 584,15
Muiden palveluiden ostot, ulkoiset	913 553,31	933 353,05	938 968,89	855 720,97	851 786,56	796 618,58
Yhteensä	1 062 936,19	1 154 211,75	3 274 558,28	3 250 363,11	2 995 926,92	3 253 202,73

LUHANGAN KUNTA

	v.2024	v.2023	v.2022	v. 2021	v.2020	v.2019
Asiakaspalveluiden ostot, ulk-sis	149 382,88	220 858,70	2 335 589,39	2 394 642,14	2 144 140,36	2 456 584,15
Muiden palveluiden ostot, ulk-sis	977 026,73	997 793,29	1 035 794,20	947 022,78	851 786,56	951 417,39
Yhteensä	1 126 409,61	1 218 651,99	3 371 383,59	3 341 664,92	2 995 926,92	3 408 001,54

Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

LUHANGAN KUNTA 1.1.-31.12.2024

Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

Aineettomat oikeudet ja aineelliset hyödykkeet

	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Rakenteet ja laitteet
Hankintameno 1.1.2024	807 911,22	2 668 630,46	360 662,41
Lisäykset	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00
Saldo ennen poistoja	807 911,22	2 668 630,46	360 662,41
Poistot	0,00	-126 825,96	-52 848,60
Arvonlennukset (17.2.2025 KH §18 §21)		-117 485,15	
Poistamaton hankintameno 31.12.2024	807 911,22	2 424 319,35	307 813,81

	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet
Hankintameno 1.1.2024	16 831,90	252,28
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Saldo ennen poistoja	16 831,90	252,28
Poistot	-3 867,16	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.2024	12 964,74	252,28

Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet	Kuntayhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet
Hankintameno 1.1.2024	1 182 871,05	31 222,84	346 737,63
Lisäykset	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00
Arvonlennukset (17.2.2025 KH §18 §21)	-160 000,00		
Kirjanpitoarvo 31.12.2024	1 022 871,05	31 222,84	346 737,63

	Lainasaamiset	Muut sijoitukset
Hankintameno 1.1.2024	204 439,51	66 535,21
Lisäykset	120 000,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2024	324 439,51	66 535,21

Omistukset muissa yhteisöissä (LTT6)

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistusosuus	Kuntakonsernin osuus		
			omasta	vieraasta	tilikauden
			pääomasta	pääomasta	tuloksesta
Tytäryhteisöt					
As Oy Luhangan Kilpala	Luhanka	100 %	177 751,17	4 292,77	-942,40
As Oy Luhangan Pinteli	Luhanka	100 %	588 187,77	6 758,15	43,08
As Oy Luhangan Luhangansato	Luhanka	78,65 %	211 714,64	31 846,75	-925,79
As Oy Tammijärven Tienristi	Luhanka	61,73 %	132 812,42	231,16	-743,85
Luhangan Vesihuolto Oy	Luhanka	100 %	144 590,79	341 333,28	-82 437,98
Yhteensä			1 255 056,79	384 462,11	-85 006,94
Kuntayhtymäosuudet					
Jyväskylän koulutuskuntayhtymä	Jyväskylä	0,2147 %	203 712,42	54 189,02	11 118,78
Keski-Suomen liitto	Jyväskylä	0,219 %	2 251,09	3 287,96	657,50
Yhteensä			205 963,51	57 476,98	11 776,27
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt					
As Oy Metsurinpolkka	Luhanka	34,10 %	51 066,92	181,66	-541,55
Yhteensä			51 066,92	181,66	-541,55

Saamisten erittely (LTT7)

	2024		2023	
	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainasaamiset	324 439,51	0,00	183 439,51	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	324 439,51	0,00	183 439,51	0,00
Saamiset kuntayhtymiltä				
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

LUHANGAN KUNTA 1.1.-31.12.2023

Oman pääoman erittely

	2024	2023
Peruspääoma 1.1.	1 917 062,99	1 917 062,99
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	1 917 062,99	1 917 062,99
Muut omat rahastot		
Vahinkorahaston pääoma 1.1.	123 892,74	123 892,74
Siirrot rahastoon	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	0,00	0,00
Vahinkorahaston pääoma 31.12.	123 892,74	123 892,74
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	2 427 738,41	2 677 998,75
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12	2 427 738,41	2 677 998,75
Tilikauden ali-/ ylijäämä	160 739,36	-250 260,34
Pääomat yhteensä	4 629 433,50	4 468 694,14

**Pakollisten varausten erittely
(LTT8)**

	2024	2023
Muut pakolliset varaukset	61 713,00	61 713,00
Yhteensä	61 713,00	61 713,00

KSSHP:n alijäämän v.2022 kattamisvaraus

Pitkäaikaisen vieraan pääoman muutokset (LTT9)

	2024	2023
Lainat rahoitus ja vakuutuslaitoksilta		
Pääoma 1.1.	2 087 783,00	2 290 945,00
Vähennykset	-129 810,00	-203 162,00
Lisäykset	0,00	0,00
Pääoma 31.12	1 957 973,00	2 087 783,00
Muut pitkäaikaiset velat		
Pääoma 1.1.	16 500,00	16 500,00
Vähennykset	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	0,00
Pääoma 31.12	16 500,00	16 500,00
Yhteensä	1 974 473,00	2 104 283,00
Seuraavan tilikauden lyhennykset	129 810,00	129 810,00
Yli 5-vuoden kuluttua erääntyvät velat	1 438 733,00	1 568 543,00

Vieraan pääoman erittely (LTT10)

	2024		2023	
	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöiltä				
Ostovelat	0,00	0,00	0,00	189,69
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	189,69
Velat kuntayhtymiltä				
Ostovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

Sekkilimiitti

	2024	2023
Danske Bansk limiitti	100 000,00	100 000,00

Danske Bansk limiitistä käytössä vuonna 2023 0,00
€

Siirtovelkojen erittely	2024	2023
Siirtyvät korot	5 909,25	7 440,81
Lomapalkkavelka	155 730,95	159 659,80
Henkilösivukulujen jaksotukset	20 862,77	25 575,85
Muut siirtovelat	0,00	0,00
Vuokratakuut	1 327,39	752,79
Yhteensä	183 830,36	193 429,25

LUHANGAN KUNTA 1.1.-31.12.2024

Vakuudet ja vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset (LTT11)

	Kunta		Konserni	
	2024	2023	2024	2023
Takaukset muiden puolesta				
Osuus KSSH:n takauksista	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista (LTT12)

	Kunta	
	2024	2023
Kuntien takauskeskus, osuus takauskeskuksen rahastosta	6 511,00	4 570,00
Kuntien takauskeskus, osuus takausvastuusta	6 067 047,00	5 740 714,00
Yhteensä	6 073 558,00	5 745 284,00

Vuokravastuut (LTT13)

	Kunta		Konserni	
	2024	2023	2024	2023
Vuokravastuut yhteensä	2303,68	4 635,84	2303,68	4 635,84
siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	2303,68	2 317,92	2303,68	2 317,92

 siitä sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet

Leasingvuokrasopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.

0	0	0	0
---	---	---	---

LUHANGAN KUNTA 1.1.-31.12.2024

Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Henkilöstön määrä 31.12.	2024	2023
Yleishallinto	2	2
Tekninen toimi	6	6
Opetus- ja kulttuuritoimi	10	12
Yhteensä	18	20

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut (LTT14)

	2024	2023
Keskustapuolue, Luhangan kunnallisj.	810,00	1 118,00
Luhangan Kokoomus ry	781,75	861,50
Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue	310,00	
Yhteensä	1 591,75	1 979,50

Tilintarkastajien palkkiot (LTT15)

	2024	2023
Mikkelin Tilintarkastus Oy	4 434,25	3 472,00

Konsernituloslaskelma

KONSERNITULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Toimintatuotot	1 165 162,86	1 060 733,23
Toimintakulut	-3 217 187,84	-3 584 801,19
TOIMINTAKATE	-2 052 024,98	-2 524 067,96
Verotulot	1 859 646,26	1 816 231,12
Valtionosuudet	806 729,00	677 218,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	3 290,12	2 511,03
Muut rahoitustuotot	35 193,53	-3 804,62
Korkokulut	-66 752,60	-65 469,66
Muut rahoituskulut	-1 814,88	-3 387,12
VUOSIKATE	584 266,45	-100 769,21
Suunnitelman mukaiset poistot	-360 226,59	-252 256,73
Satunnaiset erät	12 174,60	23 720,13
TILIKAUDEN TULOS	236 214,46	-329 305,81
Tilinpäätössiirrot	-11 643,89	-66,21
Tilikauden verot	0,00	-71,88
Vähemmistöosuudet	14 428,66	15 141,16
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	238 999,23	-314 302,74

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

Satunnaiset tuottojen ja kulujen erittely	KONSERNI		KUNTA	
	2024	2023	2024	2023
Satunnaiset tuotot				
K-S Verkkoholding Oy *	12 174,60	7 304,76	12 174,60	7 304,76
Pysyvien vastaavien myyntivoit**	-	16 415,37	-	16 415,37
Satunnaiset kulut	-	18 685,75	-	18 685,75
Nuorten itsenäistymisvarojen maksu Hyvinvointialueelle		-		-

* Keski-Suomen Verkkoholding Oy:n saneerausvelkojen takaisinmaksu kunnalle

** Työterveys Laineen osakkeen myynti 2022

** Lukkarilan kiinteistön myynti 2023

Konsernin rahoituslaskelma

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	31.12.2024		31.12.2023	
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
VUOSIKATE	584 266,45		-100 769,21	
SATUNNAISET ERÄT	12 174,60		23 720,13	
TILIKAUDEN VEROT	0,00		-71,88	
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-632,04	595 809,01	-16 741,31	-93 862,27
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
INVESTOINTIMENOT	-7 785,13		-68 251,54	
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN	0,00		21 684,63	
PYSYVIEN VASTAAVIEN LUOVUTUSTULOT	626,78	-7 158,35	16 415,37	-30 151,54
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	588 650,66		-124 013,81	
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET				
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	-120 000,00		-21 000,00	
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	324 439,51	204 439,51	224 439,51	203 439,51
LAINAKANNAN MUUTOKSET				
PITKÄAICAISTEN LAINOJEN LISÄYS	0,00		0,00	
PITKÄAICAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-166 317,86		-276 147,05	
LYHYTAICAISTEN LAINOJEN MUUTOS	-73 352,00	-239 669,86	-6 655,70	-282 802,75
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET	-61 725,65		-25 228,46	
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET				
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUT.	13 539,59		9 362,05	
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	-136,21		-4,99	
SAAMISTEN MUUTOS	21 629,48		54 595,33	
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	-224 086,59	-189 053,73	-572 889,77	-508 937,38
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-286 009,73		-613 529,08	
RAHAVAROJEN MUUTOS	302 640,93		-737 542,89	
KASSAVARAT 31.12.2024	1 978 601,06		1 675 960,14	
KASSAVARAT 1.1.2024	1 675 960,13	302 640,93	2 413 503,03	-737 542,89
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
Investointien tulo-rahoitus, %	7504,90 %		-112,05 %	
Lainanhoitokate	2,22		2,62	
Kassa riittävyys, pv	202		91	
Luhangan kunta				

Asukasmäärä

711

701

Konsernitase

KONSERNITASE	31.12.2024	31.12.2023
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	879 967,74	879 967,74
Rakennukset	2 639 967,61	2 906 326,35
Kiinteät rakenteet ja laitteet	738 886,31	801 638,32
Koneet ja kalusto	23 062,41	26 107,75
Muut aineelliset hyödykkeet	776,30	776,30
Keskeneräiset hankinnat	285,86	571,26
Aineelliset hyödykkeet	4 282 946,23	4 615 387,72
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	51 182,37	71 182,47
Muut osakkeet ja osuudet	347 151,73	347 151,73
Muut saamiset	66 799,86	66 799,86
Sijoitukset	465 133,96	485 134,06
PYSYVÄT VASTAAVAT	4 748 080,19	5 100 521,78
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	11 419,60	44 185,97
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	33 310,41	33 174,17
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	21 820,07	21 820,07
Lyhytaikaiset saamiset	142 895,58	140 388,91
Saamiset	164 715,65	162 208,98
Rahoitusarvopaperit	9 661,50	0,00
Rahat ja pankkisaamiset	1 968 939,56	1 675 960,14
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 176 627,12	1 871 343,29
VASTAAVAA	6 936 126,91	7 016 051,04

KONSERNITASE	31.12.2024	31.12.2023
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	1 917 062,99	1 917 062,99
Muut omat rahastot	663 648,61	663 648,57
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	1 332 632,13	1 657 217,54
Tilikauden yli/alijäämä	238 999,23	-314 302,73
OMA PÄÄOMA	4 152 342,96	3 923 626,37
VÄHEMMISTÖOSUUDET	712,46	2 938,25
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Vapaaehtoiset varaukset	11 710,00-	
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	11 710,00	
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	61 713,00	61 713,00
PAKOLLISET VARAUKSET	61 713,00	61 713,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	73 785,70	93 012,49
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkääaikainen korollinen vieras pääoma	2 074 317,05	2 205 469,06
Pitkääaikainen koroton vieras pääoma	0,00	0,00
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	134 104,00	207 456,00
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	427 441,74	521 835,87
VIERAS PÄÄOMA	2 635 862,79	2 934 760,93
VASTATTAVAA	6 936 126,91	7 016 051,04

Luettelo käytetyistä tilikirjoista 2024

Päiväkirja		Ajettu Pro Economica -kirjanpitojärjestelmästä ja arkistoitu sähköisenä		
Pääkirja		Ajettu Pro Economica -kirjanpitojärjestelmästä ja arkistoitu sähköisenä		
			Käytetyt tositenu merot	
Kirjanpito				
Avaava tase	001		001001	1001
Muistiot	002		002001 -	2138
Ostoreskontra/maksatus	101		011001 -	11253
Myyntireskontra/viit esuoritukset	151		015001 -	15390
Tiliotetositteet	201		025001 -	25334
Palkkakirjanpito				
Palkat	301		030001 -	30026
Ostoreskontra				
Kierrätettävät laskut	470		470001 -	472170
Myyntireskontra				
Yleishallinnon laskutus	601		610001 -	610008
Päivähoito	631		631000 -	631026
Kotihoito	632		632000 -	631999
Ruokahuolto	633		633000 -	632999
Sosiaalitoimen laskutus	639		639000 -	639001
Sivistystoimen laskutus	640		640000 -	640108
Teknisen laskutus	659		680001 -	680127
Jätelaskutus/vak.as.	660		690001 -	690297
Jätelaskutus/loma-asukkaat	661		700001 -	700885
Vuokrat	671		720001 -	720338
Vuokrat vanhustentalot	673		730001 -	730138
Vuokrat muut tilat	675		750001 -	750131

**Luhangan
 kuntakonserni**

Eliminointitositteet	001	000001	000016
Päiväkirja	Ajettu Pro Economica -kirjanpitojärjestelmästä ja arkistoitu sähköisenä		
Pääkirja	Ajettu Pro Economica -kirjanpitojärjestelmästä ja arkistoitu sähköisenä		

Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettyinä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Tilikaudelle 2024 tehtiin arvonalentumisia kiinteistöihin 277.485,15 euron arvosta. Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt sekä kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Osakkuusyhteisöjä ei ole yhdistetty.

Konsernitilinpäätökset laatimisperiaatteet

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet:

Konserniyhteisöjen keskinäiset saamiset ja velat on eliminoitu sekä kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset saamiset ja velat on eliminoitu prosenttiosuuksien mukaisesti.

Keskinäisen omistuksen eliminointi:

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet:

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Tilinpäätös on hyväksytty kunnanhallituksen kokouksessa 23.4.2025 § 87

Hilkka Weiho
puheenjohtaja

Pirkko Vilkinen

Martti Viinikainen

Marja-Leena Nurminen

Risto Ahola

Ville Nyman

Aki Virtaniemi

Tuomo Kärrä
kunnanjohtaja

Tarkastusmerkintä

Suoritettua tilintarkastuksesta on annettu tilintarkastuskertomus

Luhangassa ____ / ____ 2025

Mika Mikkonen, tilintarkastaja JHTT, HTM